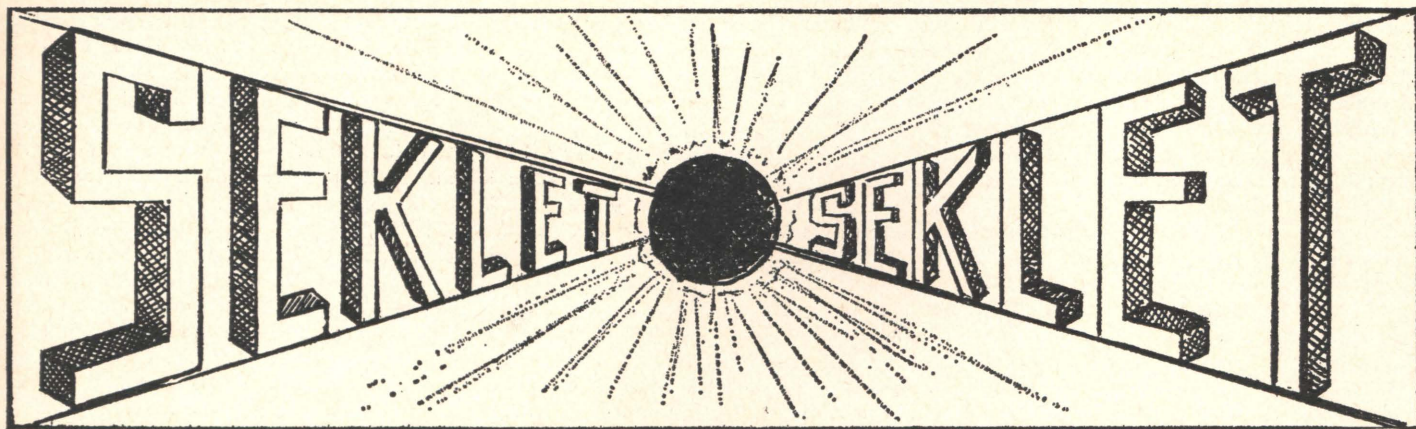

Våra kunskapskällor beträffande den andra världen

Den uppställda rubriken kunde och borde vara rubriken på en större eller mindre bok, men vi få här nöja oss med att lämna en del kortare antydningar om vad den boken bör innehålla.

Det enklaste svaret på frågan ges av dem, som mot sitt eget innersta medvetande svara att det finns ingen annan värld än den, i vilken vi nu leva. Men de borde i alla händelser studera skrifter, som behandla saken, innan de avgöra sig. Jag vill redan från början erinra om att den litteratur, som behandlar frågan positivt uppgår till tiotusentals band. Men sådan litteratur ges sällan ut på "de stora förlagen".

Den kunskapskälla, som först möter oss, är naturligtvis "Den heliga Skrift". Vad har denna att meddela oss om nästa tillvaro? Det gamla Testamentet så gott som ingenting. Den nationella religionen i G.T. är mycket primitiv även i sin gudstro med endast några glimtar av den överjordiska världen. Den profetiska religionen är en helt omskapande riktning fram mot den nya andliga religion, som fullbordas i det Nya Testamentet.

Att frigöra den materiebundna människan har erfordrat ett arbete genom århundraden, men har endast sporadiskt lyckats. Det var endast med svårighet några av Jesu lärjungar och deras lärjungar fattade vad Jesus ville lära dem om människan. Kan man inte fatta Jesu andliga lära om människan, kan man ju inte heller fatta den andliga vägen alltigenom, som Jesus banade genom denna världens oandliga liv och tänkesätt.

Hela Jesu liv och lära var en kamp för att frigöra människorna från det lagiska livets och tänkandets trældom. Den judiska nationalismen var här det mest systematiskt utformade lagväsande för bindandet av andens frihet. Det var i strid däremot, som Jesus dömdes såsom en förbrytare. Ja, så har det varit tiderna igenom, det "jordiska" sinnet vill alltid förgöra det andliga och lyckas alltför väl att ständigt mörda detta.

När den unga kristna kyrkan gick ut att erövra världen, så drogs den ständigt tillbaka till

det Gamla Testamentets oandliga uppfattning, särskilt i missionen österut. Därför gick denna mission nästan helt och hållet om intet. I förkunnelsen västerut gick den mera andliga frigörelsen från andens bundenhet vid lagtrældom genom Paulus och Johannes. Det ständigt upprepade påståendet, att Paulus bundit kristendomen vid judendomen, kan inte komma från några andra än dem, som aldrig ens läst Pauli skrifter. Hans livskamp var ju frigörelse från "lagens förbannelse".

Pauli personliga troskamp om människans väsende, särskilt i förhållande till det tillkommande livet ha vi i I Kor. 15. Den i ungdomen i de skriftlärdes skola inplanterade tron på kroppens uppståndelse och den rent kristna tron på andens uppståndelse kämpa om rummet och det synes ovissat vem som skall segra, men då Paulus till slut griper in i tron på själiska och andliga kroppar, så segrar den andliga uppfattningen ända därhän, att han förklarar det oförnuftigt att den lekamliga kroppen skall uppstå. Uppståndelsen tillhör människans andliga jag.

Paulus var född hebre efter fadern samt därjämte romare, eftersom fadern, en förmögen affärsman i Damaskus, som haft råd att för en stor summa köpa romersk medborgarrätt, som följde sonen såsom ett betryggande rasarv (eller kanske var det sonen, som använde större delen av sitt farsarv på detta sätt). Modern tycks ha dött ung. — Det finns åtskilligt, som tyder på att Pauli moder kan ha varit grekinna, t. ex. hans aktning och upphöjelse av kvinnan — de där "gudsorden" från I Kor. 11:7—12 och 14:34—36 tillhöra inte Paulus utan ha skrivits som en personlig mening hos någon dåligt omvänd farisé i kanten av bladet. Dessa anmärkningar ha sedan införts i texten av någon avskrivare redan i någon tidig avskrift, som sedan kom att tjäna som grundmodell för kommande avskrifter och användes även av Hieronymus i Versio Vulgata. Även i Efes. 5:22—24 är en tillsats av någon annan, men inte densamme som i Kor. — Och så har Paulus alldeles med orätt framstått som urtypen för kvinnohatare.

Paulus var antagligen, såsom teologer ansett, änklings. — Dessa anmärkningar må vara på sin plats här för att framhålla betydelsen av att Paulus andliga uppfattning av människan och hennes omedelbara överlevande vid kroppens död har en avgjord betydelse. — Man bör även för tolkningen av Paulus påminna om att han tillhörde Benjamins stam, således från urmodern Rakel. Den stora olikheten mellan de båda systrarna Lea och Rakel och deras personliga motsättningar hänvisar till att morbrodern och svärfadern Laban hade sannolikt två hustrur av olika folkstammar, vilket ytterligare bestyrkes genom motsättningarna mellan de tio stammarna och de två, Josef och Benjamin — de förra Leas barn, avundades och hatade de två andra bröderna så avgjort, att de mördade den ena, som de trodde, genom att kasta honom i en grop.

Pauli storverk att hävda människans andliga och eviga natur, även gent emot andra samtida lärjungar, har gett mig berättigad anledning att i sammanhanget gent emot både materialister och en del kristna inskjuta detta. Från någon storkonstruktör kan man vänta invändningen, att det här är delvis konstruktioner. Om andra finna det intressant att konstruera bort Paulus genom citat ur judiska skrifter av hat mot Paulus jämte tillägg med en släng ur egen fatatur av det allmänna, okontrollerade judehatet, så har jag större intresse av att med starkare skäl konstruera in Paulus i det historiska och personliga sammanhanget.

Uppfattningen av människans väsende hör naturligtvis tillsammans med uppfattningen av hennes liv efter detta. Är hon bara materia, så har hon inget liv efter detta. Men hur har de nutida kristna uppfattningen av människans väsende och fortlevande? Är det kanske kyrkans jordfästningsformel, som ger oss svaret på den saken? Det borde åtminstone så vara. Denna hakar fast vid första Moseboks fjärde kapitel, nittonde versen: "Du är jord, jord skall du åter varda". Någon högre uppfattning tycks man således inte fått av människan än den, att Gud

fabricerat en människa av jordens mull. I denna bild andas han in "en livsande" och så blev människan "en levande varelse". Något annat än denna konstgjorda, fabricerade varelse har den bortdöda människan, om man fattar begreppningsformulärets ordalydelse, aldrig varit. Någon ande, som fortlever, finns inte i kroppen. När kroppen dör, så dör också "livsanden", men materiebilden skall en gång uppväckas av "Jesus Kristus". Det kan väl inte vara av den Jesus, som sade "var och en, som tror på mig, skall aldrig någonsin dö"? Hur skall man med denna tro kunna kalla Gud för "Fader". Hur kan man själv vara Guds "barn" — människan är ju fabricerad, men inte född! Hon är ju bara på sin höjd ett besjälade "stoff"! Kyrkorna måste ställas inför problemet att lämna rent besked på den punkten, om de numera tro liksom kyrkan under föregående tider trott att själen är en andlig del av människan, en del, som lever som gäst och ledare i denna kroppsliga hydda, till dess själen lämnar densamma för att fortsätta i nästa tillvaro i en annan "dimension" eller ett annat vibrationstillstånd!

Hur uppfattade Jesus människan? Han ansåg sig själv vara människa. Men — på samma gång Guds Son? Hur kan det förklaras? Judarna angrep honom för denna tro och ville stena honom: "Du gör dig själv till Gud, du, som bara är en människa". Jesus svarade dem: "Det är ju så skrivet i eder lag: 'jag har sagt, att I ären gudar'" (Joh. ev. kap. 10). Jesus hade förut tillvarogått såsom "Guds Son". Även de, som han talade till, hade utgått från samma Fader och voro liksom Jesus andar och Guds söner, om också avfallna. Kan man draga någon annan slutsats ur dessa ord?

Kyrkorna ha tydligen haft svårt att fortsätta i den helige Andes ledning fram till en andlig uppfattning av människan. För lärjungarna var det ännu, ehuru i Jesu följe, så svårt, att Jesus måste säga "I kunnen ännu icke fatta det, eljes hade jag mycket att lära eder, men den Helige Ande skall fortsätta" — naturligtvis under förutsättning, att de voro mottagliga för "Sanningens Ande". — Lärjungarna kunde inte fatta att ett barn kunde äga någon andlig delaktighet; men Jesus sade, att just barnen kunna bli delaktiga av "Guds rike" — alltså voro de mottagliga andar. Att döpa dem är därför inte "som att slå vatten på en stubbe", Marc. kap. 10.

Jesus lärde att uppståndelsen är andlig och icke lekamlig, Luk. ev. kap. 20.

Den fariseiska tron på "uppståndelsen på den yttersta dagen" bortvisade Jesus med orden: "Jag är uppståndelsen och livet. Den, som tror på mig, han skall leva, om han än dör", Joh. ev. 11:24—25.

Det finns endast ett ställe, där det förefaller, som om Jesus skulle ha talat om lekamlig uppståndelse, näml. Joh. 5:28—29, tvenne av någon dåligt omvänd farisä inskjutna verser, troligen i någon av de första avskrifterna av evangeliet. Man behöver endast göra den enkla åtgärden att lägga över dessa tvenne verser, och så finner man det avbrutna sammanhanget mellan verserna 27 och 30.

Hur ser det ut i den andra världen och hur är livet där? Där om lämnas ej så mycket av uppgifter, men det lilla, som Jesus säger direkt därom, är mycket klagande som en helhets-syn av Guds rikes andliga värld: Joh. 14:2 osv.

Inom den gamla kyrkan fanns det tre olika uppfattningar av människan: En, att hon som ande förenar sig med ett kroppsligt väsende och som ande skiljer sig därifrån. En annan att människan såsom en nybliven varelse till kropp

och själ är född av människor samt som själ överlever den lekamliga döden. En tredje uppfattning, att Gud skapar en ny människa i var och en som föds. Denna har som i föregående fått en själ, som överlever.

Nu kommer frågan, om vi ha några kunskapskällor utom dem, som vi kunna finna i kristendomens ursprung? Här må jag hänvisa till en litteratur, som av Winkelmann beräknas till 60.000 band. Winkelmanns egen skrift "Vägen till den andra världen", övers. av mig, outgiven, är själv en synnerligt upplysande skrift på detta område.

För övrigt skall jag hänvisa till endast en svensk skrift på området, ehuru flera finnas, nämligen "Jag vet" av fru Astrid Gilmark. Jag tror att den boken skall ge många människor en klar bevisning för människans andliga natur och andens överlevande. Den består i ett 40-tal upplevelser av hädangångnas meddelelser. De meddelelser, som jag anser vara mest övertygande är spontana meddelelser från av den

mottagande kända personer. Det finns otaliga sådana. De meddelanden, som möter oss i denna bok liksom i allmänhet både mediumistiska och spontana bestyrker att människans första tid efter skilsmässan från kroppen tillbringas i vad den lutherska kyrkan ofta framhållit ett mellanstadium, "mellantillståndet". Fru Gilmarks skrift påminner mig om en bok, som jag läste, då jag var 17 år, och som gav mig en levande övertygelse om människans fortlevande. Det var en översättning från franskan av en bok med beskrivningar på några fall av överlevande. En skrift, som jag även vill rekommendera är "Blickar in i evigheten" med Oberlins erfarenheter och tankar, tolkade av en prof. von Schubert i München samt professor Rudin. Denna liksom "Jag vet" äro tillgängliga på Litteraturförlaget. Andra på förlaget Exelsior.

Såsom exempel på de meddelanden, som fru Gilmark erhållit ber jag få återgiva följande i förkortad form:

Det omaka paret

Som väl är "ser" jag inte så ofta. Det vore nog störande och ibland kan man inte tala om det heller utan att förlöjligas enär "fortlevnaden" ju som regel förnekas. — En dag vid besök hos en väninna hände följande:

"Telefonen ringde och min värdinna gick till ett annat rum och var borta 3—4 minuter. Jag 'såg' då en liten, mager dam komma genom rummet, mycket tunn, genomskinlig, hon såg mig, nickade vänligt och jag hörde henne säga: 'Jag heter Tora'.

Hon gick fram till ett bord, föll på knä som i bön. Jag satt stilla och undrade vad detta betydde? Då får jag se en man, liten, ganska tjock, med ett judiskt utseende. Han gick också fram till bordet. Men blev stående. Så försvann synen. — Jag beslöt att inte säga något om min syn. Men jag tvingades att fråga om någon Tora var bekant och om hon såg ut som jag beskrev. Jo, det stämde. För ett halvt år sedan hade hon fått lämna jordelivet och helt nyligen även hennes man. Han hade varit ateist och att han inte knäböjde utan blev stående när Tora föll på knä i bön, var enligt min värdinna 'så typiskt'. Det kunde inte vara bättre bevis att det verkligen var de båda, som gästade henne. — Min värdinna sade att hon 'förstod' att om någon mänsklig varelse skulle få leva vidare så var det just Tora, för hon var ödmjukheten och godheten själv. Dessa makar hade i livet varit mycket olika och åsikterna hade gått helt isär, när det gällde trosfrågorna. Trots detta såg jag dem båda tillsammans."

Hur skall man kunna förklara ett dylikt fall? Kanske vi skall överlämna förklaringen till förnekarna, de bruka kunna. En fråga gör sig i alla händelser gällande: Är det deras tankar, som kunna manifestera sig på sådant sätt eller är det deras andliga jag, som kan inträda direkt i denna tillvaro? Något "eterminne" kan det inte vara i detta fall. Att få närmare förklaring är inte nödvändigt. Själva företeelsen ger oss i alla händelser tillräckligt klart bevis för de levandes verklighet.

Det talas om skyddsänglar och skyddsandar.

Hur skall man kunna förklara den saken? En fru frågade mig, om man kan tänka sig att en skyddsande är bunden vid oss och har till uppgift att alltid bevaka oss. Jag förklarade saken så, att de, som leva i den andra världen, befinna sig i ett sådant tillstånd, att de kunna fritt leva och verka där och på samma gång ostörda vara förenade med oss som genom fina etertrådar, "som spindeltrådar", varigenom de omedelbart förnimma, om vi befinna oss i behov av hjälp (andlig eller lekamlig) osv. Hon fann förklaringen tillfyllest.

Själv har jag inte många direkta kontakter av upplevelser, endast några få. Det mesta av vad jag skrivit har dock inte tillkommit såsom av egen drift utan såsom en pådrivning eller såsom ett uppdrag och igångsättande genom någon annan personlig makt. Kanske jag dock bör nämna ett fall. Jag har befunnits vara en av dem, som av vår övernationella domstol i likhet med många andra dömts till "förlust av medborgerligt förtroende", vilken dom tycks allmänt ha accepterats inom olika kretsar bland vårt folk, därför att jag varit vän med ingenjör Carlberg, åhört tre föredrag i hans hem, lånat ett par böcker ur hans stora bibliotek m. m. Bevis för denna bekantskap har återfunnits av några personer genom hemfridsbrott i Carlbergs hem efter hans bortgång. Hade det varit vanliga raggare, så hade de antagligen inte ansetts vara i sin fulla rätt. Emellertid hände det, då jag gick i mitt rum någon dag i början av juli månad 1965, att jag utan den minsta tanke åt det hållet hörde Carlbergs röst: "Nu vet jag, att kristendomen är sanning. Du skulle mera uttryckligt ha sagt mig det". Jag svarade inom mig: Jag ville inte vara påträngande, men för-svarade kristendomen och hade skrivit i mina böcker — jag tror det godkändes. Carlberg var en religiös sökare, i otrolig grad välvillig och uppoftande. De åsatta skällsorden må med det syfte då äga få sitt värde hos dem, som uppträda som okunniga domare. För min del känner jag människorna. De följa var och en sin nedärvda och förvärvade natur. De äro beklagensvärda.

När Jesus genomskådade deras öden, så grät han över Jerusalem. Hur ligger det till för folken i vår tid?

Vad som anföres här är endast korta anvisningar till det rika material, som finns. Vi må erinra om den värld av siare och andliga, som levat på gränsen mellan två världar och vad dessa ha meddelat både av mera anade än direkt iakttagna verkligheter samt även av direkta upplevelser, alltifrån forntida vittnesbörd fram genom medeltiden såsom Franciscus av Assisi samt protestantiska vittnen såsom Jacob Böhme och Swedenborg, Sundar Singh, för att nämna tre av de många. — Under senaste tiden ha vi fått en ny typ i de s. k. *rymdrösterna*, röster, som sticka in anmärkningar m. m. vid bandinspelning. Någon närmare inblick i den andra världen utom vad vi hittills fått på andra vägar har, så långt jag känner till, ej meddelats, men det har dock stor betydelse, att dessa röster äro av bestämd *personlig typ* samt till innehållet medveten kunskap.

Efter vad i det föregående är sagt, har jag tvenne viktiga tillägg att betona, det ena, att det viktigaste av vårt vetande om den andra världen och livet efter detta är *själva principerna för detta liv i den andra tillvaron, sådana vi ha dem tolkade i Jesu ord, liv och liknelser*. Den andra sidan är att så mycken oklarhet, så mycket missbruk och falska tolkningar t. o. m. bedrägerier ha förekommit.

I boken "Aftonrodnad och Morgonbrand" har jag påvisat att människan har i sitt själsliv naturliga anlag och förutsättningar att fatta och mottaga undervisning och ledning genom immateriella inflytelser. Vi äga således inom oss själva medvetandet om en annan psykologi än den nu gängse, som t. o. m. i sin materialistiska grundsyn förnekar människans högre naturliga anlag. Vad denna psykologi får kvar av "själs-livet" är ingenting annat än nervreaktioner. Inför denna "människokunskap" blir det en förnämsta uppgift att förneka varje övernaturlig och andlig yttring hos människan, såsom också direkt är uttalat t. ex. av prof. Katz: "Bekämpandet av övertron i alla dess former hör till den psykiska hygienens viktigaste uppgifter". Ännu är visserligen denna materialistiska och andeförnekande vetenskap inte helt härskande över vår litteratur, lagstiftning, skolväsende o. s. v., men den har i alla händelser övertaget och står tydligen beredd att liksom gökungen kasta ut alla dem ur boet, som den betraktar som konkurrerande himmelska sångfåglar, framför allt kristen och moralisk uppfostran i skolorna. Utom att behärska samhällslivet och psykiska media gäller det för denna att finna tillräckligt slagkraftiga slagord och skällsord — "religiös" har visserligen en klang av undermålighet, men är inte tillräckligt tillintetgörande, "kristen" inte heller, även titeln "spiritist" har förlorat något av sin tillintetgörande förmåga, men torde ännu särskilt inom vissa kristna kretsar innebära nog av fördömelse. — På diakonistyrelsens förslag har utgivits en bok av en tysk teolog, övers.: "Den kära Vidskepseln" av Paul Bauer, med underrubrik "Den moderna övertrons makter och trons makt". Av trons makt kan jag knappast finna några väsentliga spår förutom den blinda okunnighetens tro på "Vetenskapen". — Vad den vetenskapliga, dvs den i huvudsak på Freuds läror byggda psykologien, beträffar, så skulle den väl helst vilja behandla psykologer, som känna till människans utomjordiska natur, såsom "sjuka" samt förbjuda dem, däruti de religiösa framför allt inbegripna, att syssla med människans själiska och andliga natur, liksom vetenskapen förbjuder botandet av vissa

Humorn

För att riktigt förstå humorn behöver vi kanske avstånd både i tid och rum. I varje fall har vi lättare att exakt ange vad som är humor hos Sokrates än humorn hos Kirkegaard. Ingen av dem bekände sig till humorn som livsåskådning.

Detta med humorns lagar är något svårberäkneligt. Men vi får lättare att förstå dem efter läsning av Harald Höffdings bok "Den stora humorn. En psykologisk studie", som utkommer i Tema-serien. Nyöversättning och kommentarer är gjorda av dr Alf Ahlberg.

Motsatsen till humorn är hånet — det bör vi nogsamt erinra oss. Hånet kan inte föra fram till någon livsfilosofi, vilket humorn kan — bokens författare har själv kommit fram till en sådan filosofi.

Man torde kunna fastslå att hånet ingenting har med humorn att göra — även om de ibland sägs följas åt. Höffding finner flera andra gränstationer till den stora humorn.

Mycket har skrivits om humorn, ett och annat gör anspråk på att vara humoristiskt. Fördelen med Höffdings studie är att han stannar så länge vid gränsposterna till humorn. De olika nyanserna får sin möjlighet.

Ironien är en av gränsposterna. I tragiken kan humorn vara invävd. Satiren kan träffa med humoristisk infallsvinkel.

Filosofen Höffding undviker dock att tänka dramatiskt kring humorn. Fältet kunde annars ligga öppet för ett sådant tänkande på tal om Goethes invändning mot humorn — den är enligt Goethes uttalande hjärtlös. Detta avfärdas med ett påstående som borde diskuteras: Goethe vände sig mot romantikernas uppfattning av humorn. Deras skulle inte vara den stora, snarare tillhöra ett lägre skikt.

Höffding avfärdar kategoriskt romantikernas humor. Indelningen i klasser skymtar här — stor eller liten? Och vi saknar väl ännu en översiktsstudie över humorns väsen.

Vad som är kvickt — skämtet blir snällt behandlat. Det kanske inte tillhör den stora humorn?

Humorn, den vi kan uppfatta i litteraturen får med Höffdings bok sin egen filosofi. Vär-

deringarna om humor hinner inte växla mycket under femtio år som gått sedan den danska originalupplagan kom ut.

Hos människorna hinner visserligen synen på det humoristiska att växla. Vad som är livsgladje hos naturnära folk glömmes eller rent av föraktas den standardjaktande i karavansamhället.

Det kan gå så här: Människan stänger sig inne i sina städer och stadsliknande hus. Moder Natur längtar ändå efter sina försvunna barn, någon erfar det och föreslår att man gör en utflykt åter till naturen. Förslaget anammats och en söndag blir det så att alla man och kvinnor går ut från staden till landet.

När Moder Natur fick se följet tyckte hon att det hela såg för erbarmligt ut. Så konstlade, uppstyltade och oförnuftiga de nu hade blivit! Hon upptändes då av vrede och lät ett åsk- och störtregn vana genom luften.

I hopen vart stor förödelse och det saknades inte komiska poänger i villervallan som uppstod när folket drog sig tillbaka till staden.

Sedan uppstod ett allmänt tal i staden att naturen nog var mycket vred. Man skulle aldrig ge sig ut till den. Det gällde att akta sig. De ministrar i staden som visste att bäst akta sig upphöjdes till stor ära och värdighet. Men det fanns ändå något otryggt i detta — kanske skulle naturen bli så vred att den avskar försörjningen från de medborgare som ännu brukade jorden.

Några menade visserligen att Moder Natur varit på ett skämtsamt humör och inte menat något illa med sitt åskregn den där söndagen. De som så sade blev illa tålda. Man resonerade länge och allvarligt vad man egentligen skulle göra med dessa som vågade påstå att Moder Natur behagat skämta med de myndiga stadsborna.

Halvdan Renling

Tema-serien 1968.

Harald Höffding: *Den stora humorn*,

Pris 8: 50.

Översättning av Alf Ahlberg.

sjukdomar såsom kräfta, varpå vi nu ha ett uppmärksammat exempel, ävensom epilepsi, båda sjukdomar, där de officiella äro vanmäktiga — att vissa sjukdomar voro förbjudna att behandlas mot betalning hade någon reson, därför att vissa voro lockande för charlataner, men totalförbud, det påminner om häxprocessernas tid och medeltidens kättarförföljelser. På den tiden var det vissa "psykologer" som hade makten.

Att tro på liv efter detta är i och för sig ingen religion, men denna tro är oskiljaktig från varje form av verklig religion och en av dess viktigaste ingredienser. Om våra herrar och damer världsregenter kunde förmås att låta sina naturliga anlag och medvetande av andligt ansvar och fortlevande råda, så skulle de ha handlat och även nu handla på ett helt annat sätt. Deras fredsförhandlingar t. ex. skulle vara verk-

liga fredsförhandlingar och inte falska rävspel för att bedraga varandra under den bakomliggande planen av världsherravälde. — Man har även fått höra eller se vissa skymtar från den andra sidan av hädangångna världshärskare, t. ex. hur Roosevelt ser sin hund och för övrigt befinner sig alldeles väl på den andra sidan, huru Hitler och judarna samsas o. s. v. Jag tror inte alls på dessa meddelanden. Jag är övertygad om, att vem som helst av dem, som gäve sig tillkänna, skulle som sin första uppgift finna som ett nödvändig att i förbifarten ropa ut och förkunna för de här levande att inte gå samma vägar som de gått, vägar, som leda de här levande folken i fördärvet och bringa dem själva utomvärldsliga kval och reaktioner. Någon andlig lekstuga är inte den tillkommande världen.

V. Vallberg

Heligt och profant

Mycket av det som man under tidigare sekel betraktade som heligt har i vår tid blivit profant. För den moderna människan har med trons försvinnande ur det mänskliga livet även det heliga upphört att existera. I den så kallade civiliserade världen är det i dag endast ett fåtal som ännu tror på Gud i någon av religionens mångahanda former.

För denna minoritet finns det således ännu begrepp som de anser vara heliga — Gud, Jesus, Buddha, Muhammed exempelvis. För många av dessa troende är t. o. m. byggnaderna där de brukar förrätta sina böner och tillbringa sina stilla andaktsstunder heliga orter — kyrkan, templet, pagoden, moskén. Denna religiösa människa anser även vissa orter, som är förknippade med uppkomsten av hennes tro, vara kännetecknade av en helig atmosfär som omger dessa orter. För en kristen exempelvis Bethlehem, Nazaret, Golgata, för en muhammedan Mekka eller för en buddhist Kapilavastu.

Hos många av oss, trots att de kanske ej längre är troende i vanlig mening, finns det emellertid fortfarande en viss respekt för det som våra förfäder en gång i tiden ansett vara förbundet med det heliga. Beträder en sådan människa på sina semesterfärder en stor och mäktig katedral med torn och tinnar som sträcker sig mot allt, så tar han automatiskt av hatten och försöker att dämpa sin röst. Det samma kan man ofta även observera när en sådan människa besöker ett gammalt grekiskt tempel på resan söderut eller andra liknande byggnader som av troende människor fortfarande betraktas som sakrala.

Det som man i allmänhet brukar kalla för heligt behöver dock inte uteslutande vara förknippat med vår religion. Våra förfäder ansåg exempelvis sitt fosterland eller en ed vara heliga begrepp såsom de även betraktade äkten-skapet som någonting heligt. Att vår moderna tid har en annan uppfattning även i dessa ting det vet vi. Den moderna människan går ofta till storms mot dessa begrepp. Ateisten skymfar Gud och religionen och förhånar de troende, pacifisten erkänner ej längre något fädernesland eller någon ed som kunde binda honom vid sin nation och, för att hålla oss till våra tre exempel, den moderna samhällsformaren å sin sida förordar en upplösning av det hävdvunna äktenskapet, som skall ersättas genom ett prov-äktenskap. Varthän denna utveckling leder oss ha vi fått många exempel på. I Sovjetunionen ledde kampen mot religionen, som kallades för

opium för folket, till utrotandet av 200.000 präster. Att man i dag ännu har några kyrkor och enstaka poper kvar där torde i hög grad kunna anses vara en formsak, för att bevara skenet gentemot världen, att man fortfarande håller fast vid de gamla traditionerna. Vart den moderna pacifisten, som ofta tar lagen i sina egna händer och genom uppror och demonstrationer lett till blodsutgjutelse över en stor del av vår värld vet vi också såsom vi i Ryssland sett vart äktenskapets upplösning förde.

Bokförlaget Verbum har nyligen publicerat en av fil. dr Alf Ahlberg översatt bok med titeln "Heligt och profant", som erbjuder oss en god översikt över hela denna problematik. Boken, som författats av den kände rumänske religionsforskaren Mircea Eliade, skildrar det heligas olika manifestationer i de olika länderna världen över, den primitiva människans offeriter, myter, gudar, helgedomar, kulter och symboler. Vi skall här nedan i några korta drag försöka återge skriftens innehåll.

Till att börja med ger författaren en överblick över det heligas olika manifestationer, de s. k. hierofanierna (ordet härstammar från grekiskan och är sammansatt av hieros = det heliga och fainomai = visa sig). Här är det ofta stenar och träd som naturfolken betraktar som heliga och som tillbedjas. Men det gäller då inte stenen eller trädet som sådana som dyrkas utan någonting som människan ser symboliserad i dem. Stenen och trädet representerar det övernaturliga, kosmiska makter.

Många naturfolksriter är förknippade med tröskeln till en människas bostad. Trädet man över en tröskel så bugar man sig eller kastar sig till marken, vidrör den vördnadsfullt med handen. Tröskeln har även i olika tempelkulter haft en stor betydelse. Med överträdandet av tröskeln lämnade människan det profana, världsliga bakom sig och trädde in i det heliga, det helgade, vare det nu hemmet eller templet. Tröskeln var en övergång till en annan värld.

Berget var likaså någonting man aktade högt i många länder. Det symboliserade någonting högt, kosmiskt, bildade en länk mellan jorden och himlen. Bergen Merux i Indien, Ida på Kreta och Olympen i Hellas var exempelvis sådana heliga berg. I kristendomen Oljeberget, Golgata och hos oss i Sverige Uppsala kullar, där människan bad och offrade till sina gudar. Ett berg låg närmast till himlen och var därmed enligt människornas uppfattning den närmaste punkten till himlarna och det högsta. Ännu i

vår tid klättrar de indiska gudssökarna uppför Himalayas väldiga sluttningar för att där ostörda och i ren och klar atmosfär söka kontakt med sina gudar och meditera över livets och dödens mening.

Templet byggdes så, att dess valv symboliserade allt, himlen, och indianernas samt schamanernas totempålar å sin sida symboliserade världsträdet, som förbinder jorden med kosmos. Själva ordet för Gud symboliserade i många språk himmelen. Så var babylonernas Anu identisk med himmel, det kinesiska Tien betyder samtidigt Gud och himmel och likaså den högste indogermanske guden Dieus (på sanskrit div — glänsa), av vilket grekernas Zeus och romarnas Deus härstammar. Då himlen, kosmos, ger människan både luft och vatten, därmed själva livet, och genom blixten elden därtill, identifierade många naturfolk denna himmel med det heliga, det högsta. Och han som tronar över denna rymd kallades för skaparen, den allsmäktige, herren, fadern (i betydelse av den skapande kraften) och Gud. Himlen symboliserade även det eviga, odödligheten och makten, allmakten.

För den troende, den religiösa människan har det alltid funnits vissa tider som ägnades åt gudadyrkan och tacksägelser till skaparen för allt det goda människan erhållit från denna högre makt. Högtiderna var desutom ett välkommet avbrott i vardagens gråa tristess. Under högtiden skulle människan påminnas om att livet, vår existens, var någonting vi hade en högre makt, gudomen, att tacka för. Man ägnade lite tid åt sin tro, för att söka ny kraft från en högre makt och, i modern tid, för att dra sig tillbaka till en stilla ort — i kyrkans eller templets tystnad eller i naturens sköna värld — för att meditera över livets mening och söka finna ny kraft i stillheten. Vi vet att den moderna, ateistiska människan ej tror sig behöva någonting sådant mera, då för henne kosmos inte representerar någonting annat än en fysisk energikälla och naturen själv bara är någonting som skall exploateras av oss människor. Det är en värld utan högre makter, utan tacksamhet till någon allsmäktig skapare, utan Gud och utan själ. Är det att undra på att en sådan sekularisering av vårt liv föranledde människan att förvandla kyrkorna till varumagasin, där man lagrade potatis och andra livsförnödheter!

Eliade ger i sin skrift åtskilliga ytterligare exempel för det heligas manifestationer i det mänskliga livet, som emellertid av utrymmesskäl ej kan anföras här i sin helhet. Han talar om solens och månens magi i många religioner, vattnets symbolik som renhetskälla, både lekamligen och andligen (dopet), det mänskliga hemmets utveckling genom tiderna i samband med hennes religion — taköppningen i både hus och kåta för att hålla en intimare kontakt med allt, pelaren i både tempel, tält och kåta som symbol för världsträdet, himlastegen — kvinnans roll som medlare i religiösa sammanhang, jordkraften, dödens roll i religionen, heliga stenar, initiationsakter, människans nyfödelse, återfödelse genom kontakten med sin själ, gudomen, kosmiska makter och vår utveckling från den primitiva, djurliknande, med en klubb och med stenar för sin existens kämpande mänskliga varelsen till en homo religiosus, den troende människan som genom kontakt med högre makter övervunnit besten i sig och genom en religion som kristendomen kommit fram till kärlekens etik i sitt liv, blivit till en välsignande makt i denna grymma värld.

Oscar Björk

Fritzhof Hallman

Meditation

En ny dag knackar på mitt fönster, och ber mig vara vänlig stiga upp.

Solens glittrande strålar leker kurragömma på mitt täcke. Innan jag hinner fånga dem är de uppe i taket. Nu blandar sig vinden i spelet och sänder in i mitt rum doften från blommor och nyslaget gräs. De små människokrypen börjar nu sin hetsjakt för det timliga uppehålle. Likt pärlband slingrar sig långa bilköer med morgonsura människor fram över den nyvaknande stadens gator.

— — —

Äntligen har dagens mödor tagit slut, kvällen breder sin slöja över dagens oro och larm.

Människorna har fått en ansiktslyftning, de förut så sura minerna ha slätats ut. Nöjeslokalerna med sprakande färgsammansättningar lockar människokrypen till sig, likt insekten till ljuset. — Månen hänger glad och trind på sin molnbank och ser människans kretslopp att döda tiden. — Jakten mot ålderdomen är i full gång — att födas för att dö.

Låt morgondagen själv ha bekymmer för sig, lev i dag!

Nu börjar åter en strimma i öster förkunna att en ny dag håller på att bryta in. Skall den bli lik de föregående?

Boken

Goethe sade i sina Maximer och reflektioner: Tala om för mig vem du umgås med, så skall jag säga dig vem du är.

Detsamma skulle man kunna säga om böckerna: Visa mig vad du läser och jag skall säga dig vem du är. Eller: Visa mig dina böcker så vet jag vars andes barn du är.

Böcker, böcker, böcker... De ledsagar oss från vagnen till graven. När man för första gången läste upp några rader för oss, så förstod vi inte det som lästes där, då vi var alltför små vid dopet. Och den sista gången som andra läser för oss, vid graven, så hör vi det ej längre.

Mycket i vårt liv beror på det vad vi gör av böckerna som kommit i vår väg på livets vandringar. Och det beror även i hög grad på oss hur vi själva ställer oss till boken och dess värld. Bland böckerna finns det ju, som bland oss människor, både goda och dåliga exemplar. Dåliga vänner kan leda oss i fördärv, goda däremot kan bli till våra förebilder, vägvisare och trogna rådgivare. Så ligger det även till med böckerna.

Böckerna är mäktigare än alla konungar på denna jord. Hur ofta har icke en bok störtat en mäktig härskare och förändrat folkens liv! Hur ofta har icke en bok framkallat revolutioner och störtat folken i djupaste nöd och elände! Och hur ofta har icke å andra sidan en bok fört folken mot en nya era, ny framgång!

En bok kan förändra livet hos ett helt folk, ja, hos hela mänskligheten. Till det bättre och till det sämre. Böcker ha många gånger gjort barbarer av oss människor. Vid andra tillfällen har böckerna skapat heliga bland oss.

Det var en bok, Koranen, som förde Mohammeds vilda och fanatiska horder till Europa — brännande, mördande och rövande. Och det var en bok (Bibeln) som, i divergerande interpretationer, lät människor tortera varandra i inkvisitionens tecken, bränna ner hela länder och utrota hela folk i religiösa krig. Och det var, i vår tid, en bok (Maos kinesiska partibibel) som lät folkets vrede kasta sig över 3 miljoner jordägare som avrättades genom böndernas bydomstolar och en annan bok (Lenins kommunistiska doktrin) som omvälvde det gamla tsarriket och kostade omkring 40 miljoner människors livet i sovjetiska tvångsarbetsläger och utrotningsaktioner mot s. k. klassfiender.

Men boken har i lika hög grad varit människan till välsignelse. Den har skänkt miljoner människor glädje, hopp, tro och hjälpt dem att förtjäna sitt dagliga bröd. Boken har ofta hjälpt till att lyfta en medmänniska ur hennes nöd och visat henne vägen till ett nytt liv, en ny dag.

Hur skall jag då veta om en bok är god eller icke? frågar sig många. Ty titlar kan ofta vara vilseledande. Vårt liv är ju kort, säger andra, vi hinner inte med alla dessa böcker som årligen kastas på bokhandelsdiskarna eller ens dem som, ofta av en slump, i form av en gåva exempelvis, hamnar i våra hem.

Ja, det är ofta ej lätt att söka sig fram till det rätta, den rätta boken som kan bli en vän för oss, en bok som kan visa oss vägen och hjälpa oss att förvandla vårt liv.

Martin Luther sade en gång: Läs en god bok ofta, det bildar dig! Det ligger mycket sanning i detta ord. När vi ha funnit en god vän i vårt liv så brukar vi ju i allmänhet göra vårt bästa för att behålla honom, livet ut om möjligt. Då

är vi alltid glada att träffa honom och att umgås med honom. Är det inte samma sak med en god bok? Det är bättre att läsa en god bok två gånger än en dålig bok en gång, bättre att läsa en god bok än hundra mindervärdiga. När vi har funnit vägen till en ren och svalkande källa brukar vi ju alltid gärna gå tillbaka till den, för att laska vår törst i dess klara vatten, finna ny kraft för vår väg.

*

En av de första kända personer som yttrat sig om böckernas värld är romaren Seneca. För omkring 1900 år sedan skrev han i sina Etiska brev till Lucilius: Kontrollera om inte läsandet av många författare och böcker av alla slag är någonting ostadigt. Du måste stanna vid några enstaka andar och ta din näring från dem, någonting som sedan blir kvar i din själ. Den stora massan med böcker förströer dig bara, förspjitrar dig. Då du inte kan läsa så mycket som du vill räcker det till och med att läsa så mycket som du kan. Läs därför alltid bara framstående författare. Har du någon gång lust att även se på de andra glöm då inte att återvända till de stora." Den romerske filosofen talar ur sin stora erfarenhet. Den som under sitt sökande i böckernas vida värld har kommit vilse kommer en dag att inse att det i verkligheten bara finns några få verk som bildar de rena och djupa källorna för oss som verkligen kan släcka törsten hos den trötta vandraren på hans väg genom snårskogar och fjäll.

Ernest Dimnet, en nutida fransk populärvetenskaplig författare, skrev i sitt verk "Tänkandets konst", byggande på samma erfarenhet som Seneca: "Inte en av de smörjböcker som man ger åt våra barn, där man själv maktlös ser på, kan någonsin ge dem en sådan känsla av upprymdhet och glädje som de verkliga mästerverken. Om ni alltså vill, att deras tänkande skall bli mera energiskt, så att de vinner förmågan att själv tänka verkliga tankar och om ni vill undvika att barnen någonsin skall ha ett enda tråkigt ögonblick, gör då det som alla de bästa bland oss människor gjort, så länge som det finns böcker bland oss: lägg med beslutssamhet undan allt som inte tillhör det bästa!"

Det finns också tänkare och författare som har indelat böckerna i olika kategorier. Vi skola här i korthet återge två sådana klassifikationer. En av dem härstammar från tysken Heinrich Lhotzky, vars fina psykologiska barnstudie "Ditt barns själ", även översatt till svenska. Han skriver i sin bok "Människan och hennes bok" om tre slags böcker: 1. boken för arbetet, 2. boken för de bildade och 3. förströelseboken. Under rubriken om arbetsböcker säger han: "Arbetsböckerna är sträng vetenskap. Det är de egentligen värdefulla böckerna, bokvärldens ryggrad. Till dessa räknar jag också de politiska skrifterna, såvida dessa beror på seriöst arbete och även erfordrar en seriös läsning." Om grupp 2 säger han däremot: "De bildades bok karaktäriserar det stora antalet böcker som brukar fylla bokhandelsdiskarna. Bland dessa befinner sig böckerna för andakten, för vår uppbyggelse, ädla undervisning och underhållning på alla områden. Hit hör mästarna ur den gamla och nya tiden med sina diktverk och romaner." Om förströelse säger han däremot: "Denna har endast ett ändamål —

att förströ oss och att fjättra läsaren som skall ledas långt bort från sitt dagsverk, sin vardag, sina bekymmer, sina tunga tankar. Det här är den s. k. lätta boken." Det är bara en bok Lhotzky helt undandrar från sina tre kategorier — Bibeln, då den enligt hans uppfattning sträcker sig fram till alla dessa tre grupper och överträffar allesamman.

Den andre som vi vill nämna i detta sammanhang, engelsmannen Houston Stewart Chamberlain, som är en av de få verkligen stora autodidakterna i vår tid, var en sällsynt beläst man, son av en engelsk amiral, uppfostrad i Versailles och Schweiz, författare till ett flertal stora verk om Goethe, Kant, Wagner, religionen och kulturernas historia. I sin bok "Lebenswege meines Denkens" indelar han böckerna i följande kategorier: 1. böckerna som är mindre än böcker, 2. böckerna som är mera än böcker och 3. böcker som bara är böcker. Om böcker som är mindre än böcker säger han: "Här tjänar boken till för att meddela någonting, vars bärvidd icke står i relation till bärvidden till boken som sådan." Som ett exempel för denna kategori nämner han Goethe: "Om många av Goethes naturvetenskapliga böcker gäller det, att dessa är 'mindre än böcker', då de i allmänhet förutsätter föremål och kunskaper som boken icke förmedlar. Det som emellertid kan kallas för 'bok' hos dem, uppvisar en sådan litterär fullkomlighet, att man skulle vilja tala om en den 'rena' bokens kategori." Om kategori två säger Chamberlain: "Gemensamt för alla dessa böcker är, att de allesammans syftar till någonting som nog föreligger i boken, som en antydning eller ett meddelande, men inte öppet, utan som hemlighet. Dessa böcker torde verka symboliskt. Deras ändamål är inte meddelandet, utan förmedlingen. Här befinner vi oss hos bokverk på hemlighetens område, i det övernaturliga." Till dessa böcker hör enl. Chamberlain, det Nya testamentet och av det i första hand evangeliet, om vilket han säger: "Här föreligger ingen bokkonstprodukt, utan den gudomliga kraftens återspeglung, en gudomlig välsignelse. Ur dem vinner hela boken sin allting överstrålade betydelse. Detta är, sannerligen, mera än en bok." Som ytterligare exempel av sistnämnda kategori nämner författaren hinduernas Upanisjader, Shakespeares verk, Homeros eper, Rig-Vedasångerna, Platons Gästabud och Schopenhauers viktigaste verk.

Slutligen kommer de böcker som är mera än böcker. Om dessa säger Chamberlain: "Dra bort de böcker som är mera än böcker, sedan dem som är mindre än böcker. Det som blir kvar är böckerna som är mera än böcker. Med dessa uppfattar jag skriftverk som har tänkts ut, skisserats och skrivits med avsikten att omedelbart inverka på den stumt läsande. Här är boken sitt eget ändamål, sitt självändamål och äger som sådan ett förstklassigt konstverks organiska egenskaper."

Naturligtvis kommer varje sökande människa under sitt liv själv så småningom fram till de böcker som hon anser vara väsentliga för hennes utveckling, kraftkällor och vägvisare. Greve Hermann Keyserling har en gång sagt att det är en högre makt som bestämmer vilka människor vi skall sammanträffa med under vårt liv och att samma makt även bestämmer de böcker som är väsentliga för vår utveckling och vilka vi således, förr eller senare, kommer att stöta på. Man kan inte för var och en uppställa en mall för alla människor och sedan säga: Läs det här! En läsare finner nöje i en god naturskildring, en annan i en kärleksdikt och en tredje i science fiction. Men, söker vi vägen till det djupaste i

oss, till vår själ, då kommer vi allesammans så småningom fram till desamma rena, klara bergskällorna, den kastaliska källan vid den heliga Olympens fot, som skänker oss ett nytt liv och nya, oanade krafter.

Tyvärr har det, så länge det finns böcker bland oss, alltid funnits människor vilka, som Goethe uttryckte det, endast läser för att så snabbt som möjligt bli av med sidan. Men det har lika länge även funnits sådana, som i likhet med William Somerset Maugham säger "I could hardly finish a book when I was eager to start the next (jag kunde knappast sluta läsa en bok innan jag var pigg på att börja med en ny). Denna kategori representerar den läshungrige, den vetgirige människan som ännu söker, ännu inte funnit sig själv. Här kommer man automatiskt att tänka på ett ord av dansken Georg Brandes: "Bra är den boken, som utvecklar mig."

Vi har redan talat om Bibeln. Upanisjaderna, Rig-Veda, Shakespeare, Platon Goethe och Schopenhauer. Vill man emellertid finna vägen till visdom i sin klaraste och djupaste gestalt så griper man automatiskt till de stora kinesiska tänkarna, en Lao-Tses, Konfutses, Dschuangdis och Liädsis sällsynta verk. Söker man en enkel och stor vägvisare till den indiska visdomen så behöver man bara läsa en Ramakrischnas av högsta inspiration präglade arbeten Rabindranat eller Devendranat Tagores skrifter vars ord nästan återstrålar den gudomliga inspirationen. Bara dessa få här omnämnda verk kan räcka till för ett helt liv. Mäster Eckehards, den tyske mystikerns arbeten, ligger på samma plan.

Har vi en gång funnit vår väg till den upphöjda, för oss betydelsefulla och kraftgivande boken då tröttnar vi aldrig att åter gripa till den, ser till att den alltid ligger oss nära till hands.

Vi lever, som Ludwig Klages nämnde det, i en tid där själen håller på att gå under. Redan Schopenhauer talade om den inre tomheten som den verkliga källan till vår leda. Och den store schweiziske läkaren Max Bircher-Benner talade i en av sina böcker om det tjugonde seklets mekaniserade livsautomat, en homo technicus, som avlöst homo religiosus, den religiösa människan.

Boken kan hjälpa oss att finna vägen från denna tekniserade automatmänniska, som håller på att gå under av sin livsångest och livsleda, en människa med en död själ, som Dostojevskij döpt den till, till sökaren som längtar efter höjderna, ljuset, Olympen. "Människan som funnit vägen till sin själ har", skriver Hermann Keyserling, "blivit en fast punkt i kosmos... Det är själen som är utslagsgivande i människan." En bok kan vilseleda en människa till bestialiska brott, revolutioner och blodbad utan like, men en bok kan även visa oss vägen till ett högre, ädlare liv, till vördnad mot livet. Det beror på oss att välja det rätta, på oss människor, ty det är vi som måste avgöra hur vi inte bara vill leva nu utan även hur våra barn och barnbarn skall ha det en gång i tiden. "Vad hjälper det en människa, om hon vinner hela världen, men förlorar sin själ? Och vad kan en människa giva till lösen för sin själ?" frågade Jesus för två tusen år sedan. Samma fråga äger även i dag, i detta tjugonde sekel, sin giltighet. "Gudomen ligger i allting, det beror på människan att söka den", betonade Goethe. Låt de stora vägvisarna hjälpa dig att finna din väg genom sina verk — de böcker som verkar helande och som skrivits under en högre ledning till mänsklighetens fromma.

Frithjof Hallman

Andeskrift

Följande berättelse har ofta behandlats såsom ett märkligt vittnesbörd om, att människans "andra jag", dvs eterkroppen, fluidalen, kan understundom frigöra sig från den materiella kroppen och förtäta sig till att företaga en självständig handling.

Sir Robert Bruce var styrman på ett fartyg. En dag manövrerade han i närheten av New Foundland, då han, sysselsatt med några beräkningar, tyckte sig se sin kapten sitta vid skrivbordet. Men då han såg närmare efter, märkte han att det var en främling, som till hans stora förvåning höll sin blick helt fäst på honom. Efter en stund träffade han kaptenen, som varseblev hans sinnesrörelse och frågade honom om orsaken till denna.

— Men vem är det då, som sitter vid ert skrivbord? frågade Bruce.

— Ingen, svarade kaptenen.

— Jo, det finns någon där. Det är en främling, men hur har han kommit dit?

— Drömmer eller skämtar Ni?

— Intetdera. Låt oss gå in i er hytt och se efter.

De gingo dit in, men funno ingen vid bordet. Skeppet genomletades överallt, men någon främmande person kunde de inte anträffa.

— I alla fall såg jag mannen skriva någonting på er griffeltavla, och skriften bör stå kvar där, sade styrmannen.

De sågo efter på tavlan, och där funno de följande ord: Steer to the Nor'-West (styr åt nordväst).

— Har då ni eller någon annan ombord skrivit detta?

— Nej.

— Nåväl, låtom oss lyda denna order. Styr åt nordväst, vinden är god och tillåter oss att våga försöket.

Tre timmar senare siktade utkiken ett isberg och såg strax bredvid ett skepp driva redlöst omkring. Det var fullt av passagerare, som blevo räddade i skeppsbåtar.

I det ögonblick, då en av de nödställda steg ombord på det fartyg, som bringade dem räddning, spratt Bruce till och tog några steg tillbaka, högeligen upprörd. Han igenkände den främling, som han sett sitta och skriva vid kaptenens arbetsbord. Han meddelade kaptenen saken.

— Var god skriv Steer to Nor-West på denna griffeltavla, bad kaptenen den nykomne och gav honom den tomma sidan av tavlan att skriva på.

Främlingen gjorde vad han begärde.

— Gott! Ni erkänner detta vara er handstil? sade kaptenen.

— Men ni såg mig ju skriva, hur kan ni då tvivla därpå?

Vid denna invändning vände kaptenen om tavlan och främlingen häpnade, då han fick se sin egen stil på båda sidorna.

— Har ni inte drömt att ni skrivit på denna tavla? frågade kaptenen på det förlista fartyget.

— Nej, jag har åtminstone inte det minsta minne därav.

— Men vad gjorde då denne passagerare vid middagstiden? frågade man.

— Så vitt jag erinrar mig, var denne passagerare helt och hållet uttröttad av alla vedermödor och insomnade djupt strax före middagen. Efter en timma eller något mera vaknade han och sade till mig: "Kapten, vi skola bli räddade redan denna dag! Jag har drömt att

jag varit ombord på ett fartyg, som kom till vår hjälp". Han beskrev därpå skeppet och dess tackling, och vår förvåning var stor, då vi på hans beskrivning kände igen edert fartyg, då det kom seglande emot oss.

Slutligen sade passageraren: "Det synes mig ganska egendomligt att allt vad jag ser här förefaller mig så väl bekant, oaktat att jag aldrig varit här förut".

*

Andeskrift har även utförts av medier genom osynlig hand, som fört pennan. Många sådana skriftprov skedde i Tyskland genom ett medium *Slade*. Ett prov därpå finns i boken "Stimmen aus dem Reich der Geister" av dr Robert Friese. I denna bok återgives ett prov därpå.

En man hade lämnat en griffeltavla för att bevisa att den påstådda andeskriften var bara förfälskning, ty på hans kontrollerade tavla skulle ingenting bli skrivet. Det skrevs korta anföranden på sex olika språk: Engelska, tyska, franska, grekiska, holländska samt ett okänt språk med okända skrivtecken. Den grekiska satsen var skriven med grekisk stil. Typen av den okända stilen är någonting mycket primitivt, kanske en första början till den kinesiska.

Det har funnits andeskrifter även sedan den mystiska handen skrev på Belsassars salsvägg: "Mene, mene tekel u-farsin (Daniel 8:25).

V. V.

15 ÅR MED SEKLET

Vi var några vänner till **Viktor Vallberg** som satt fylkade kring honom någon gång under hans levnads höst. Vi talade som så många gånger tidigare om saker och händelser som låg honom varmt om hjärtat. Han yttrade då ungefär så: "Jag har under några dagar läst igenom alla nummer av SEKLET som utkommit hittills. Det är förvånande vilket oerhört rikt innehåll som ryms i dessa blad och vilken kunskapskälla tidningen är. Synd bara att den inte blivit läst av tusentals människor." — Ja, det förhåller sig så. SEKLETS hittills utkomna årgångar utgör verkligen en kunskapskälla där stora upptäckter är att göra.

Med hänsyn till ovan sagda har vi företagit en hopplöckning av tidigare årgångar. Det visade sig härvid att det ännu finns **kompleta årgångar** kvar. Alla utkomna nr från 1954—1967 säljs nu för **20:—** inkl. oms., ett oerhört lågt pris med hänsyn till vilken tid detta arbete tagit.

LITTERATURFÖRLAGET

Luntmakargatan 90, 113 51 Stockholm
Tel. 08/31 04 63

Den osannolika verkligheten

Författaren Olle Holmberg, som under några årtionden befattat sig med parapsykologiska studier och experiment, har nu författat en bok med titeln "Den osannolika verkligheten", som redan någon dag efter bokens utgivning ingående har behandlats av de stora dagstidningarna.

Holmberg betraktar sig själv som en amatör, en outsider i facket, men hans djupa kunskaper i de olika parapsykologiska grenarna torde nog berättiga oss att anse honom vara något mer än det — en som blivit invigd i såväl psykiska som metafysiska hemligheter och mysterier, livets mysterium. Boken är skriven i en stil som gör det möjligt för var och en att få en inblick i ämnet. Författarens skepticism gör arbetet ännu mera intressant, då han alltid nalkas ett experiment eller ett medium med en viss tveksam försiktighet och först i så hög grad som möjligt vill bli personligen övertygad om det han upplever. Det framgår av boken, att författaren inte bara har läst en hel del parapsykologisk litteratur, utan även har besökt en del för detta ämne kända platser, såsom Dukes universitet i Durham, USA, och även har sammanträffat med berömda forskare i facket såsom professor J. B. Rhine och dr John Björkhem. Holmbergs bok torde vara av intresse för var och en som själv med en viss skepsis nalkas detta mysteriösa ämne och gärna vill få en vägledning av en kunnig man som själv med återhållsamhet och tveksamhet har nalkats parapsykologien.

Vi kan här tyvärr ej citera alla de intressanta experimenten professor Olle Holmberg fått uppleva och även själv har genomfört, vare det nu med berömda medier eller helt på egen hand. Vi ämnar här icke beskriva vad telepati, clairvoyance, psykommetri, E.S.P. o. s. v. innebär, utan hänvisar i detta sammanhang till artiklarna i Seklet nr. 2 och 4 av i år. Vi skall emellertid i några korta drag skissera prof. Holmbergs tankar och experiment hand i hand med synpunkter som ev. kan hjälpa våra läsare att närmare bekanta sig med hela detta i ordets sanna mening fantastiska ämne.

Holmberg påpekar i sin ofta av en viss humoristisk grundton präglade bok att det alltid är svårt att göra sig ett begrepp om saker och ting vi inte har ringaste aning om. I bokens första kapitel talar han om den berömda pigan i skämttidningen Strix, som för första gången i sitt liv såg en elefant och utbrast: "Äsch, inte finns det såna djur!" Hon röjde här en okunighet som helt enkelt gjorde det omöjligt för henne att tro att ett sådant djur kunde existera. — Ett jättedjur med en lång slang framtill, två utstående, väldiga tänder, också i övrigt osannolikt! Hon tänkte inte låta bedra sig!

Författaren påpekar i samband med detta exempel att man således inte alltid automatiskt skall förneka existensen av saker och ting vi inte vet någonting om. Att ofta även vittnesutsagor, våra sinnen, andras erfarenheter och t. o. m. vårt eget förnuft ej helt är att lita på har ju även många av de stora filosoferna betonat (i sina tanke-system). Rationalismen har bekämpat empirismen, de som litat på sitt förnuft har bestridit det som andra hävdade på grund av sina erfarenheter och tvärtom.

För knappt hundra år sedan brukade inte bara fackmännen, utan även folk i allmänhet, anse hypnotismen vara någonting vanvettigt. Man hade helt enkelt hittills aldrig hört talas om någonting sådant, och ville därför ej tro på det

— man avvisade hypnosens i sin helhet. Ungefär som pigan i Strixhistorien hade förnekat elefantens existens. I dag är hypnosens en viktig beståndsdel i läkekunsten, och detta icke bara hos s. k. kvacksalvare.

Förr i tiden brändes sådana som kunde stämma blod, hantera slagrutan och sia om framtiden på öppet bål som häxmästare eller häxor. I dag är slagrutan ett instrument som i många länder finner användning genom officiella statsorgan. Människor med psykometriska anlag engageras av statspolisen i USA i förbrytarkjakten och för att ta reda på sådana som av en eller annan orsak försvunnit eller gått under jorden.

I två längre kapitel behandlas slumpens och fuskets roll vid parapsykiska experiment. Författaren ger ett antal exempel ur egen och andras fatabur. Den moderna forskaren brukar arbeta med sannoliketskalkylen för att i så hög grad som möjligt försöka lita på matematiken i sina försök. Ty sannoliketskalkylen hjälper oss att vetenskapligt avgöra slumpens och fuskets roll i våra experiment och att bestämma frekvenskvoten i våra fel och avvikelser från de hypotetiska värdena. — Sannoliketskalkylens resultat, betonar Holmberg, tillhör det som vi väntar ska bli verklighet eller nästan verklighet i våra experiment. För att lära känna sannoliketskalkylens avvikelser och att jämföra dessa med den s. k. slumpens magi klipper författaren ut 200 ord ur en tidning, valda så att allesamman har en blank baksida, skakar om dessa i en skål och tömmer den på en bordsskiva. Resultatet visar 106 blanka sidor och 94 tryckta ord, alltså nästan 50/50. Vid ett annat försök singlar författaren slant. Det rör sig om 5 serier med 20 kast i varje serie. Han kallar på gammalt sätt en sida för gubbe och en för pil. Resultatet är 52 gubbar och 48 pilar, alltså även här nästan exakt 50/50. I ett tredje försök experimenterade författaren med tärningar. Han kastade två tärningar, en svart och en gul, 1200 gånger, med båda tärningarna i samma kast, och räknade resultaten. — Det högsta poängtal pr kast som jag skulle kunna få vore 7200 ($\times 1200$), och det lägsta vore 1200 (1×1200). Medeltalet härav är 4200. Mina tärningar, skriver Holmberg, håller sig nära medeltalet: svart tärning ger mig 4188 poäng, gul 4081, alltså i båda fallen en obetydlig avvikelse från idealtalet. Även här, som vi ser, nästan exakt 50/50

Man är, när man studerar resultaten av dylika experiment, frestad att tala om magi. Och samma magi syns råda i andra sammanhang i det mänskliga livet, exempelvis vid fördelningen av andelen pojkar och flickor som föds på jorden. Det är alltid nästan exakt 50/50! Så som det i rulettspelet brukar vara nästan exakt samma antal siffror för rött och svart vid vinsterna. Så håller hela naturen, som på det stora hela taget är baserad på symmetriska lagar, en harmoni som går över vårt mänskliga förstånd.

Holmberg påpekar, att han genomfört sina olika experiment i första hand för att försöka övertyga sig själv, icke andra, så att hans skrift egentligen torde kunna anses vara ett slags dagbok. Det framgår allt tydligare ur texten hur författaren med åren blivit allt försiktigare i sina parapsykologiska studier och hur han med alla medel försöker begränsa sina och andras tidigare misstag, för att därigenom uppnå ett så

klart svar på sina frågor som möjligt. När han exempelvis genomför ett kortexperiment så försöker han i möjligaste mån inte först själv titta på ett kort innan han stoppar det i ett ogenomskinligt kuvert, för att sedan låta mediet säga vad konvoluten innehåller. Detta gör han för att försöka hindra att mediet med hjälp av sin telepatiska gåva kunde fuskas sig till kuvertets innehåll. Hur noggrann Holmberg varit i dessa experiment visar exempelvis anteckningen av 276 experiment med ett medium som gjorts under en tid av omkring tjugo år.

Mycket intressant är även kapitlet som behandlar den berömda amerikanske parapsykologen prof. J. B. Rhines och den franske fysiologen prof. Charles Richets arbetsmetoder och tankar i dessa ämnen. Medan Rhine skulle kunna kallas för en idealist, som anser hjärnan vara ett själens verktyg, torde Richet däremot i högre grad representera det som vi brukar kalla för en renodlad materialist och ansåg den mänskliga hjärnan i stort sett arbeta rent mekaniskt, som en maskin. Hos Rhine är det andliga psykiska krafter som faller utslaget och hos Richet, vilken bl. a. som medicinare erhållit det svenska Nobelpriset, de fysiska, fysiologiska. Rhine styrdes av ett religiöst behov, medan Richet alltid försökte utforska de olika livsmekanismerna. Därför anser också Richet prekognitionen, förutsägelsen, vara i strid med sitt samvete. Och ändå ser sig Richet i en av sina böcker, "Vårt sjätte sinne", tvungen att medge: "— Den mekaniska värld som vi känner, elektroner, stjärnor, planeter, djur, mikrober, kemiska reaktioner, värme, elektricitet, är kanske bara en liten del av verkligheten. Andra krafter, av annan art, är utan tvivel i verksamhet runt omkring oss. Vem vet om inte dessa icke materiella världar styr vårt öde?" Ett sannerligen anmärkningsvärt medgivande av en s. k. materialist.

Ja, och det är dessa "andra krafter, av annan art" som tycks vara i verksamhet i många av de experiment professor Holmberg skildrar i sitt verk. Så exempelvis i de s. k. levitationsfenomenen han fått uppleva, där magiska krafter plötsligen låter ett tungt bord skaka, ja, t. o. m. lyfta sig, trots att professorn gjort allt han orkade för att ställa det på sin plats . . .

Parapsykiska fenomen är, måste den från början alltid skeptiskt inställde författaren slutligen medge, på en gång ovanliga och oförklarliga. Detta gäller inte bara telepatin, clairvoyancen, ESP, levitationen, psykometrin utan i lika hög grad hela vårt liv, hela vår tillvaro. Vad är då slutligen elektricitet, energi, värme, materia och själva livsfenomenet? Varför, frågar Holmberg, spinner spindeln sin tråd, varför flyger svalorna över havet? Är inte allting ett enda stort mysterium? Eller, som professor Charles Richet, Nobelpristagaren, en gång uttryckte det: "I själva verket har vi ingenting begripit, absolut ingenting, av någon stor eller liten vetenskaplig sanning." Det är inte med matematik som man löser de psykologiska problemen." Olle Holmberg har som motto för sitt arbete uttalat sin uppfattning om skepticisms väsen: "Att tvivla på allt: på alltings verklighet. Att tro på allt: på alltings möjlighet." Den amerikanske psykologen William McDougall å sin sida har en gång sagt: Den parapsykologiska forskningen fordrar en bred och förstärkt tolerans visavi allt slagat mänsklig svaghet, intellektuell lika väl som moralisk. Olle Holmberg har visat den i "Den osannolika verkligheten".

Frithjof Hallman

Olle Holmberg: *Den osannolika verkligheten*. Bonniers. 222 sid. 32: 50.

Sett, hört och tänkt från Utsiktstornet

Jag sitter och tittar i en tidning som utkommer här i staden, och som bär titeln STORSTADEN. Den innehåller ofta mycket läsvärda saker bredvid alla annonser. Just i detta nr läser jag under rubriken "Tillbaka till medeltiden" en del tankar om mänsklighetens enorma tekniska utveckling under de senaste 50 åren. Artikelförfattaren undrar: Men hur ser denna underbara värld ut på nära håll och hur finner människan sig tillrätta i den? Han svarar själv bl. a.:

Överallt pågår stora och små krig, hundratals tusentals om inte millioner människor dödas, främmande trupper ockuperar och underkuvar små länder eller försöker framtvunga underkastelse genom napalm och bomber. Inbördeskrig och revolter rasar, landsmän kämpar mot landsmän. På otaliga håll i världen går militär och ordningsmakt fram med batonger och skjutvapen för att tysta protesterande människomassor. Den rika världen plundrar den fattiga och den hjälp man bjuder är nästan alltid dikterad av egna intressen. Diktatorerna bekänner sig öppet till våldet, demokratierna pryder våldet med fina ord som saknar täckning.

Vi lämnar "Storstad" och tar en titt i Göteborgs Handels och Sjöfartstidning. Där skriver man om: "Giftspridning i ny belysning. Mer jordbruksgift i rena vildmarken än i odlingsbygder". Här talar man om klorerade kolväten som är allmänt förekommande som bekämpningsmedel mot skadeinsekter i jordbruket och man nämner att i syd- och mellansverige sprids stora mängder DDT varje år. Men i Norrland används dessa i rätt ringa omfattning. Likafullt finns det mer klorerade kolväten i Norrlands jordar än t. ex. i Skåne. Man nämner att denna förbryllande upptäckt gjorts vid lantbrukshögskolan i Uppsala där man analyserat 500 jordprover. Den som följer med dagspressen, den som lyssnar på radio och TV matas numera nästan dagligen med uppgifter om spridning av olika slags gifter. Kvicksilver är ett bland de gifter som nu senast låtit höra av sig och behandlats. I ett blad såg jag just här omdagen en uppgift som bekräftar det vännen Vallberg förkunnade redan för mer än tio år sedan: de flesta av dessa gifter är *statiska*. Människokroppen kan ej göra sig av med dem. De kommer att åstadkomma genetiska förändringar. Kanske vi får uppleva en helt ny människotyp, eller kanske går mänskligheten under. Helt enkelt utrotas — utrotas sig själv.

Detta påminner mig om ett uttalande i boken med den förskräckliga titeln "Djävulsdanen". Där låter författaren Förstöraren (djävulen) säga: människan är en parasit i naturen och min största önskan och uppgift är att utrota henne.

Allting i vår tid tyder ju på att något sådant är igång. Svårt kan det vara att veta vilka faktorer som kommer att skörda den största delen av släktet: krig och våldshandlingar, förstöring av allt som vi behöver för att överhuvud kunna fortleva, svåra katastrofer som säkerligen kan bli följd av vårt hushållande med vår planets struktur. En sak är säker: mänskligheten har under sin bana tidsåldrarna igenom varit nära att helt utrotas, kanske blivit helt utrotad från vår planet på grund av katastrofer. Vem vet om inte den mänsklighet som nu parasiterar på vårt vackra klot inte är hitkomna från en annan pla-

net? Man kan ju spekulera hit och dit. De människor som gå sovande genom sitt liv skratrar naturligtvis åt sådana spekulationer. Men faktum är att här mördas folk i mängder i världen, här råder en stor brottslighet, här föres krig och inbördeskrig, här ockuperar man småstater i fredens och försoningens namn, här förstör man vattendragen, jorden, luften. Och ändå finns det folk som vill påstå att det inte är någon "fara på taket". Hur kan folk lyssna till sådant snack, när man ser hur det är? Jag bara frågar. Professor Borgström brukar påstå i sina föredrag att klockan är en kvart i tolv. Han säger inte att klockan är tolv. Både han och många andra som profeterat i här anförda riktningar och som med all tydlighet får rätt i sina profetior ger ändå en väg öppen. Men naturligtvis fordras det en insats och en mycket stor sådan för att rädda livet och nu kan man fråga: vill människorna fortleva eller är mänskligheten redan så fysiskt och andligt förgiftad att den inte orkar leva; att den inte orkar ha en vilja att leva. Om jag inte minns mig skrev den i början citerade artikelförfattaren i Storstadsbladet att man måste göra uppror mot kriget. Om han inte skrev det så gör jag det: vi behövde bilda en armé som gör uppror mot krig, våld och all förstöring av vår sköna värld.

Red.

Födelsemärken

I en amerikansk bok "Woman's Home Companion" av Amram Scheinfeld återgavs i "Det Bästa" i Okt. 1945 följande:

"Först nu har vetenskapsmännen lyckats skingra mystiken kring vårt inträde i livet, så att de kan svara rätt på våra frågor." Därefter besvaras en del frågor. Den sjätte frågan lyder:

"Det berättas så ofta om barn, som föds med något egendomligt födelsemärke eller någon missbildning, därför att modern fått en chock under havandeskapet. Ligger det någonting i det?"

Härpå svaras: "Absolut inte. Det finns inte någon som helst direkt förbindelse mellan moderns nervsystem och barnets nervsystem, och vad modern tänker eller upplever under havandeskapet kan omöjligt åstadkomma något symboliskt märke på barnet. Det är bara vidskepelse och tillfälliga sammanträffanden, som gett spridning åt denna tro."

Det kan ha sitt intresse att ge akt på några dylika "sammanträffanden", som jag känner till. De tycks inte alls vara särdeles ovanliga. 1. En fru berättade för mig, att hon hade bränt sig på fingrarna, men kom ihåg faran att ta åt ansiktet, varför hon slog sig på låret under utropet: "Här skall det bli!" — Flickan, som föddes, fick det typiska röda märket där. — 2. En person har ett rött märke på kinden. Hans mor visste, att hon hade bränt sig på fingrarna och tagit med dessa mot kinden före hans födelse. — 3. Ännu ett ex. av samma art. Min hustru brände sig på fingrarna, kom ihåg, att hon ej skulle ta åt ansiktet och strök med dem bak på halsen. Där fick flickan ett rött födelsemärke. — 4. En kvinna i en by i Norrland mötte en björn i skogen, blev förskräckt, tryckte händerna mot bröstet. Sonen, som föd-

des, hade björnhud på bröstet. Denne levde ännu för åtskilliga år sedan. — 5. En kvinna skulle gå ut ur stugan. En hare satt utanför bron. Hon blev överraskad, hajade till och såg förskräckt på haren, som själv ej blev mindre förskräckt. Gossen, som föddes, blev harmynt. Hon visste själv av sambandet. — 6. Ett svårt fall av sådana "sammanträffanden" var följande. Jag mötte en mor, som hade i sitt sällskap en tolvårig son. Denne hade ständiga vågrörelser med övre delen av kroppen. Dessa ryckningar hit och dit hade han haft ända från födelsen. Modern förklarade att hon med förskräckelse hade iakttagit en eldsvåda under havandeskapet. Hon hade sett på flammorna, som kastades fram och åter. Alldeles på samma sätt voro pojakens automatiska rörelser. — 7. En moder skriver: "Vill berätta nedanstående händelse för någon hög och lärd person. Jag stog vid spisen och diskade och hade båda händerna i en balja med varmt vatten. Så kom det för mig, att jag hade glömt en viktig sak, blev mycket änsig, tog mina händer ur baljan, förde den högra handen över den vänstra och grep ganska hårt över ringfingret och lillfingret. I nästa ögonblick grep jag med vänster hand över ringfingret och lillfingret på höger hand, men hejdade mig och tryckte inte lika hårt som på den andra handens fingrar. När mitt barn föddes var lillfinger och ringfinger hopväxta på bägge händerna, men mycket mer på vänster hand. Gossen föddes år 1916."

Huruvida vetenskapen bortförklarar alla sådana fall som tillfälliga sammanträffanden eller vidskepelse kan kanske anses som ganska betydelselöst, men alldeles betydelselöst är det inte. Det kan ha sin betydelse att blivande mödrar förstår att undvika faran. Det är dock sämst för vetenskapen själv. Det är nog ingen vanlig människa, som tror varken att sådana exempel utgör "tillfälligheter" eller "vidskepelse", ej heller att vi, som berätta dem, ha ljutit ihop dem.

V. Vallberg

LILLY AKERBLOM BORTOM MÄNSKLIG HORISONT

Lilly Akerblom var ett framstående medium, mest för psykometri. Hon berättar i boken om sina erfarenheter på detta område och säger att naturen verkar vara utrustad med något slags minne. Många bevis anföras härpå. Psykometri är förmågan att vid beröring av ett föremål komma i förbindelse med något av dess historia, med personer och händelser som haft samband därmed.

Lilly Akerblom berättar också om mycket intressanta kontakter hon haft med personer som lämnat jordelivet. På 180 sidor, stort format, ger förf. en intressant inblick i detta studieområde, som är oerhört fascinerande.

Kr. 18: —

LITTERATURFÖRLAGET

Luntmakargatan 90, 113 51 Stockholm

Som vi redan kunde meddela i nr 3 av SEKLET gick *Otto Rudebeck* ur tiden den 19 juni i år. Rudebeck var innehavare av den äldsta fabriken för tillverkning av homeopatiska medel, Askersunds Tekniska Fabrik — känd av homeopaterna i hela landet och berömd för sina pålitliga tillverkningar. Rudebeck efterlämnade ingen son som kunde övertaga och fortsätta tillverkningen, men för dess fortsatta verksamhet hade han dock sört i tid. Han hade under många år några intresserade och duktiga medhjälpare som kommer att fortsätta driften i samma goda regi som företrädaren.

Otto Rudebeck övertog fabriken efter sin fader, bergsingenjören och civilingenjören O. E. Rudebeck. Denne kom i kontakt med homeopaten under sina resor runtom i Europa för att söka bot för en svår sjukdom, som han förgäves sökt bot för hemma i Sverige. Han kom i kontakt med den homeopatiske läkaren Edwin Hahn i Stuttgart. Hos denne återvann han helt sin hälsa, vilket naturligt nog ledde till att han blev intresserad av att närmare studera denna behandlingsmetod. Redan år 1880 måste hans kunskaper varit rätt goda, ty då utgav han på svenska en "Handbok i homeopati". Denna torde vara den först utgivna boken i detta ämne i vårt land. Rudebeck studerade homeopatisk läkemedelslära och farmakologi hos de vid den tiden mest framstående kännarna och lärde sig tillverkningen grundligt.

Hemkommen till Sverige började han sin tillverkning av homeopatiska medel strikt efter Hahnemanns metod. År 1907 inregistrerades firman Askersunds Tekniska Fabrik i Askersunds stads handelsregister. Och sedan började kampen. Den som hade möjlighet att följa med utvecklingen under de första åren av homeopatiens utbredning här i landet måste ha många roliga poänger att berätta. Själv minns jag en homeopatstackare som råkade "åka fast". Det kunde hända på den tiden att en läkare, förmodligen tillsammans med någon Rättvisans representant, kunde hemsöka en homeopat för att omedelbart sätta igång ett förhör i anatomi. Homeopatens bristande kunskap på detta område lades sedan fram som en försvårande omständighet vid målets rättsliga behandling. Nu fanns det väl kanske en del homeopater som mest var ute på skojarsidan, då som nu. Men det fanns också de som tog saken på blekaste allvar, och som förtjänade ett bättre öde än att offentligen avrättas i tidningarna. Det är väl dessa, vilka har bringat många människor hjälp, och i många fall fullständig hälsa, som fått tusen och åter tusen människor att vända sig till homeopaten.

Humor tycks inte Rudebeckarna ha saknat. Det berättas att vid ett av de tillfällen då stämningen mot homeopaten hade hetsats upp, dåvarande Herr Stadsfogden med några rättstjänare körde fram till fabriken. De stannade sina fordon, sprang in i fabriken och började packa ner allt vad där fanns i stora lådor. Rudebeck såg lugnt på under det de andra arbetade i sitt anletes svett. Då allt efter åtskilliga timmars hårt arbete var nerpackat och samlingen skulle köra iväg med sitt byte och, förmodligen bevismaterial, frågar Rudebeck:

— Har Stadsfogden rätt att göra så här?

— Ja, det måtte jag väl ha.

— Vi får se.

Efter ett par dagar kom hela folket tillbaka

med allt de packat ner, packade upp det och ställde upp allt i god ordning.

Vad hade skett? Blygsamheten hindrade väl berättaren att tala om att Rudebeck var adelsman och att det var förbjudet även för rättvisans handhavare att inträda på en adelsmans område utan erhållit tillstånd. Stadsfogden hade begått ett tjänstefel.

Under den äldre Rudebecks tid var homeopaten ofta på tapeten både hos Medicinalstyrelse och Riksdag. Det kunde vara intressant att nämna andra namn som figurerar i detta sammanhang — och om deras offer. Klara Fransén och professor Sundberg äro två som voro aktiva i början av 1920-talet. Sedan även bl. a. Kyrkoherde Viktor Vallberg, vilken också fick utstå många anfall från läkare, press och ämbetsbröder.

Efter sin faders bortgång övertog Otto Rudebeck rörelsen och kampen. Under hans 47-åriga verksamhet har det hänt en hel del oroliga saker — men det har varit tider av lugn också. Motståndet har inte varit så hårt. Men nog har det funnits. Han fick ju uppleva att försäljningen av homeopatiska medel frisläpptes, så att dessa fritt får försälas var som helst — dock med undantag av medel som ligger under D6-gränsen. Tidigare fick endast apoteken försälja dem.

Den svåraste motgången homeopaten har haft under de senaste decennierna är "Gavatin-skandalen" i slutet av 50-talet, då det upptäcktes att hans firma hade sålt opreparerade sockerpiller i flaskor försedda med etiketter utvisande olika medel. Då fick ju motståndarna ett osökt tillfälle att göra sig breda, och försatt det ej. Skandalen gav eko i hela Europa. En stor undersökning sattes igång hos alla svenska tillverkare. Bland dem som inte var angivna i tidningarna och som kunde antagas ha kommit undan utan anmärkning var Askersunds Tekniska Fabrik. Vid ett tillfälle tillfrågad om inte också de hade haft besök av någon undersökningskommission, svarade Rudebeck:

— Det var ett par gubbar här och tittade. De gick runt ett par varv, sedan försvann de. Jag vet inte vart de tog vägen.

Fullt så enkelt lär det inte ha varit. "De" kom nämligen tillbaka ett par gånger. Och "de" var ganska grundliga i sina undersökningar också. Tydligt "fanns ingen anledning till anmärkning".

Jag beklagar, att det inte blev mig förunnat att träffa denne man någon gång. Han var utan tvivel en personlighet vars hand det kunde vara en förmån att få trycka. Så blev det nu inte. Men under de få år som jag haft med honom att göra förunnades det mig att mången gång höra hans lugna, trygga och ofta humoristiska stämma i telefon. Jag är tacksam för det, glad att ha fått göra hans bekantskap, om ock bara på nyss nämnda sätt. Han ingav det förtroende som ger en övertygelse om att här klappade en idealists hjärta. Här var en man vars ord och gärningar man kunde lita på. Det är också många som litar på hans fabriks tillverkningar.

Rudebeckarna har nu gått till historien. Men deras verk lever. Jag tackar dem som har gått och önskar lycka och framgång åt dem som har kommit. Må också ni göra er förtjänta av den sympati som kom företrädarna till del.

Vi ha i det föregående omnämnt de experiment som friherre Reichenback verkställde med ett stort antal sensitiva eller känsliga personer med avseende på strålningen, särskilt beträffande vattenådror med eller utan slagruta. En person har med avseende på slagrutan tillskrivit mig bl. a. följande:

"Jag hade en kusin, som nu är avliden vid cirka 80 års ålder, som gav mig impulserna för sökande, dock ej ifrån hans sida utan ifrån min, nämligen min barnsliga vetgirighet. Ty han var vad man då sade något ovanlig och egendomlig av den orsaken att han var en utomordentligt god vad de kallade slagruteman. Dock ej endast detta, han var mycket känslig för utstrålningen ifrån malmer, så att om han t. ex. satte sig på marken för att vila, då han som barn gick vall i skogen, kunde det hända, att han trodde att han satt sig i en myrstack, fastän han ej kunde finna någon myra, trodde då sig ha blivit sjuk, ty han skakade i hela kroppen. Men då han flyttade sig till en annan plats var han normal igen. Och om han var till fäboden, så kunde det hända, att när han lagt sig i en säng, han ej kunde sova utan fick ligga vaken och må illa, varefter han om morgonen kände sig alldeles förstörd. Men själv kunde han ej fatta detta eller draga några slutsatser därav, varför han tyckte det var konstigt och tråkigt. Jag började då att fråga ut en del saker, då jag erfor detta (vi bodde i närheten av varandra) och började göra en del experiment med honom, ty jag förstod att vi hade att göra med en kraft, som jag tänkte, att om man kunde utforska och tillvarata den, så hade man ju då givetvis kraften till den i min barndom så mycket omtalade och sökta "evighetsmaskinen". Det var således därför som mitt unga sinne så begärligt insöp allt som vi kunde utforska, och vi gjorde många till synes underliga experiment. Så kom min fader i kontakt med en pastor F. angående gruvsdrift, och F. använde sig av en koppartråd för att utröna fyndigheter av järn och koppar. Detta blev för mig upptakten till vidare forskning av strålenergien, ty min kusin var många gånger om så känslig som omnämnde F. Nu började ett ganska intensivt arbete med tusentals experiment, som förde till att jordmagneterna avslöjade sig, varvid det visade sig, att där det förut varit till synes en eller två malmer, kunde det vara upp till ett dussin eller flera olika malmer. Ibland, ehuru högst sällan, kunde det hända att malmer kommo, som korsade andra malmstockar. Jag själv var då i början ej vad man då kallade för känslig för slagrutan, utan utförde jag alltid dessa experimenten dels med denna förut omtalade kusinen eller med hjälp av många andra slagrutemän, som jag under årens lopp kommit i beröring med och som jag utbildat till hjälpare. Ty när jag varit ute med min kusin en hel dag eller två, var han så sönderbråkad i sin kropp, så han kunde ej hjälpa till på en hel veckas tid. Under alla dessa experiment upplettades en mängd olika malmgångar, tills rätta nyckeln hittades för olika arter malm. Detta var för mig i och för sig mycket intressant, fastän jag själv ej var mäktig att känna dessa krafter. Dock skulle även den tiden komma, ty jag kom i kontakt med en missionär, som var slagruteman, dock använde han sig av en annan koppling, vilken då jag använde den arbetade även för mig, varefter jag var i stånd att på

Nyckeln till Livsgåtan

Tankar kring en bok av Poul Goos

Den som följt med i "Seklet" under årens lopp har funnit, att vi sysslat med en del saker, som förefallit vanligt förståndiga och vetenskapligt intresserat folk som rena galenskapen. Men nu har denna "galenskap" överträffats av vetenskapen själv. De nya vetenskapliga upptäckterna kommer att slå ihjäl den ortodoxa vetenskapens "orubbliga" sanningar. Detta har redan börjat ske.

Materia och energi representera endast två olika tillstånd hos samma kosmiska massa — vila och rörelse. Energi kan bringas att övergå i materia och vice versa.

Vi ha en hel rad av vetenskapsmän bakom dessa vetenskapliga upptäckter — en krets av eller kring nobelpristagare: Einstein, Bohr, Plansk, Heisenberg, Strömberg, m. fl. Den materialistiska världs- och livsuppfattningen, som inom filosofien var avgjort utslagen redan före slutet av förra århundradet, går nu med raska steg samma öde till mötes även inom naturvetenskapen.

Det sker snabba omstörtningar i vår tid. Den osynliga värld, som ligger bakom vår synliga och som är utgångspunkten för densamma, har så småningom börjat framträda i allt klarare former. Telepati, kläraudiens, klärvoajans, "den andra synen" (även kallad "tredje ögat") är inte längre företeelser, som kunna avhånas och förnekas. För länge sedan har jag vid något tillfälle påstått, att man skulle komma att uppfinna robotar med förmåga att bevisa riktigheten av tidigare betvivlade eller förnekade ockulta företeelser. Och jag menade, att på så sätt skulle vetenskapen nödgas erkänna även den osinnliga verkligheten. Sådant har skett och sker alltjämt. Utvecklingen har alltså visat, att min förutsägelse var riktig. Nyuppfunna apparater, den ena efter den andra, ha klarlagt och be-

visat vad klärvoajana och mediala personer alltsedan forntiden uppdagat.

Tidigare har tron på förmågan att stämma blod kallats vidskepelse, och vilken ringaktning har inte de fått röna som med pendeln och slagrutans hjälp kunnat påvisa en viss utstrålning från oorganisk och organisk materia, även från personer. Nu är emellertid riktigheten därav vetenskapligt bevisad, liksom också att den gynnsamma effekten av homeopatisk medicin — även vid hög potentiering — beror av dess strålkraft. — Inte heller kan den ärligt inställda vetenskaparen numera rimligen förneka möjligheten av t. ex. helbräddagörelse — även på avstånd — genom psykisk påverkan och fotografering på avstånd.

Det är här inte fråga om adiafora, likgiltiga ting. Det är i vidsträckt bemärkelse fråga om livsfrågor, som röra mänsklighetens framtid, kanske rentav dess vara eller icke vara.

Vi ha hört sporadiska varningsrop sedan ganska länge, men varningarna ha blivit allt starkare, och under senaste tiden ha så avgjorda varningssignaler som t. ex. boken "Djävulsdansen" låtit höra sig bland människorna. Själv skrev jag för åtskilliga år sedan en bok, avsedd att uppväcka diskussion, kallad "Kan människosläktet fortleva? Diskussionsproblem". Jag sökte där göra klart, att endast ett underverk — ett från denna tid sett verkligt underverk — kan rädda mänskligheten. Detta underverk måste i väsentlig grad ske inom människorna själva, nämligen i framskapandet av en god vilja att mottaga vad som gives.

"Nyckeln till livsgåtan" av Poul Goos — den bok vars titel jag satt som rubrik ovan — ger förhoppningar om att en ny tid möjligen kan stunda — en tid av "underverk" och nya krafter, det vill säga att den utommateriella världen, fjärde — eller femte — dimensionen eller vad vi föredrar att kalla den, skulle bli åtkomlig för oss och tillföra oss förnyelsekrafter av immateriell natur.

Att lämna en resumé över allt vad Goos' bok meddelar är omöjligt. Vad jag syftar till är att denna underbara bok skulle bli spridd och läst och diskuterad i vida kretsar. Redan i "Seklet" nr 5—6, 1955, har jag under rubriken "Fotografikonstens triumfer" i korthet omnämnt något om de upptäckter, som gjorts av familjen *de la Warr*. Det är förnämligast om dessa upptäckter som dr Goo's bok handlar. Som han själv vistats hos de la Warrs och deltagit i experimenten, har han således sakkunnig. Följande citat må åtminstone delvis ge inblick i vad det hela rör sig om:

"Det är förståeligt om man säger 'omöjligt' eller 'nonsens' eller 'bedrägeri', då det hävdas att man genom att sända till laboratorier ett par bloddroppar uppsugna på ett läskapper inte bara kan få en noggrann analys med djupgående diagnosticering av eventuella sjukdomar som man kan lida av, utan också att man kan få dessa sjukdomar behandlade, ja, kanske rent av bli fullt botad genom 'radiering' från laboratorier, oberoende av var i världen man befinner sig!"

Detta är inte alldeles nytt. I boken "Människokunskap", del II, sid 167—171, har jag omtalat ett "pendelmedium", en kvinna, som kunde ställa diagnos medelst en bloddropp. Jag har själv provat att det var verkligt. I samma bok, del I, har jag redogjort för Lakhovskys

upptäckter. I "Den eteriska strålningen", sid 33—34 redogöres för Pfeiffers undersökningar av blod genom kristallisering. På sid 34—35 i samma bok behandlas prof. Calligaris undersökningar av nervkänslighet — allt som allt en hel värld av märkliga upptäckter i vår tid. Några nobelpris och stordonationer har man ej att vänta som understöd av dessa. De ha ju ingenting med vivisektion och inympning att göra! De måste arbeta sig fram på motståndets vägar. Det har så alltid varit sanningens lott. Endast det falska har förlig vind.

Nästan allt vad nyss blivit nämnt av nya upptäckter eller gamla upptäckter i nya former finns nu i en ny och klarare form samt i utvidgat mått i de la Warrs upptäckter. Goo's bok redogör för dessa, i vars natur man får en inblick genom följande citat: "Genom de halvfysiska apparater, där också de mänskliga mentala krafterna medverkar (bl. a. tanken), har man blivit i stånd att utnyttja denna världsformsenergi som i sig själv är av icke-fysisk karaktär, vilket innebär att den skiljer sig från vår fattbara världs energiform genom en annan dimensionering."

Här föreligger sålunda företeelser, som gå utanför våra vardagliga sinnens vittnesbörd. Frågan blir ytterst vad jag förut vidrört: Kan man våga hoppas att denna arma mänsklighet, som står vid avgrundens rand, skall kunna tränga djupare in i de fördolda krafterna, som ytterst bottna i det utommateriella varat, i så intim förbindelse att vår förnyelse kan komma därifrån på ett intimare sätt, på ett högre plan än hittills? Detta beror naturligtvis i första och sista hand på människornas personliga vilja och val.

Till den som vill läsa något, som är intressantare än någon roman, kan man förorda denna bok.

V. Vallberg

Poul Goos, *Nyckeln till Livsgåtan*. 164 sid. Översättning från danskan av H. E. Sandberg. Parthenon, Hälsingborg. Pris hft 18: 50.

egen hand göra undersökningar, mer än det gällde strömmar i människokroppen eller andra saker. Efter 10 år trodde jag att jag visste mycket, efter 20 år visste jag, att det var mycket litet, ty det öppnade sig nya dörrar och dessa ledde till ännu okända rum, efter 25 års studier visste jag att jag var endast innanför tröskeln till vetandet, tills efter 33 års arbete klaven var vunnit till en helt ny inordning utav cirkeln med 110 grundämnen etc." Sedan följer beskrivning på utstrålning från örter m. m.

Med avseende på det meddelade må nämnas, att den omtalade kusinen synes ha varit känslig för malmer, som ligga mycket djupt ned under jorden, under det att i allmänhet även känsliga personer ha förnimmelse endast av ytligt liggande malmlager. Med avseende på utslag enligt cirkelns gradtal för olika malmer, så hade Bähr i Tyskland vid mitten på förra århundradet ävenledes en sådan indelning för olika föremål, även andra än metaller. Dennes forskning återgives i korthet i "Människokunskap", del II, sid 151 ff. Även andra ha erhållit dylika skalor, men de kunna vara olika för olika personer. — Den som meddelat det i föregående återgivna har även haft andra erfarenheter av slagrutan. Somliga personer ha även förmåga att med slagruta (pendel) ställa sjukdomsdiagnos, varpå exempel finnas i "Människokunskap".

V. V.

Halvdan Renling TRE ROMANER

IMMER 6: 50

"Enkelt och tydligt skriver förf. sin berättelse och den får sitt särdrag av funderingar på lyrisk prosa... Mjukt men också utan betvingande tonfall risslar hans språk..."

VARGSOMMAR 5: 50

"...ett verk som helt övertygande vittnar om mogenhet och god stilistisk förmåga." Sv. Morgonbl.

BERGAKVÄLL 6: 50

"Han berättar sin historia lågmält och sakligt men utan hårdkokta knep."

Dagens Nyheter

HR har varit medarbetare i SEKLET under lång tid.

LITTERATURFÖRLAGET

Luntmakargatan 90, 113 51 Stockholm
Tel. 08/31 04 63

Pulsatilla

Ängssippa, fam. Ranunculaceae

Av hela den friska plantan som insamlas vid blomningstid bereds en tinktur som ligger till grund för tillverkningen av de homeopatiska preparaten.

Allmän karaktäristik: Puls. är ett av homeopatins mest använda läkemedel med utpräglat negativa symtom. Alla funktioner är långsamma och fördröjda. Hos medlet föreligger en framträdande ombytlighet; symtomen förändrar sig ständigt. Smärtorna går från den ena kroppshalvan till den andra och skiftar snabbt lokalitet. Den sjuke känner sig mycket kry den ena timmen, men mycket nere den följande. Härigenom blir symtomen en blandning av olikheter, varav följer att läkemedlets symtom nästan aldrig ligger fullt parallellt med patientens. Smärtorna åtföljes av frysningar. Modlöshet, kroppslig och själslig svaghet. Vårtrötthet. Pulsatilla är särskilt lämplig för milda, gråtfärdiga och bleka personer. Puls. är ett stort kvinno- och förnäringsmedel. För nedanstående symtom har det en god verkan om det i övrigt stämmer med medlets allmänna karaktäristik.

Sinnet saktmodigt, obetsamt, sorgset. Lätt för att gråta.

Huvudet. Svindel, bättre av att sitta. Svindel med illamående vid uppstigandet på morgonen. Pressande huvudvärk som lindras av tryck. Dovhetskänsla i pannan, tryckande värk vid tinningarna. Smärtor i ögonen om kvällen. Huvudvärk p. g. a. för mycket fet mat.

Ögonen avsevärrar ett tjockt gult sekret och klipper ihop under natten. Akut klåda i ögonen. Tårflöde i vinden eller frisk luft. Vaglar, speciellt på övre ögonlocket. Dimmig syn.

Öronen. Pulserande nervsmärtor, särskilt på natten; örsprång. Öronsus och nedsatt hörsel med känsla som om öronen vore tilltäppta.

Näsan täppt, särskilt om kvällen. Tåta nysningar. Dålig lukt som av gammal katarr. Gulgrön illaluktande utsöndring. Nedsatt lukt- och smakförmåga. Torr eller rinnande snuva med såriga näsborrar.

Munnen mycket torr och med dålig smak (på morgonen), utan törst. Tungan torr och belagd med segt slem. Läpparna torra, med sprickor i underläppen. **Tandvärk** som lindras av kyla och frisk luft.

Andningsorganen. Torr hosta om kvällen och efter sänggåendet; bättre av att sitta upp. Torrhet i halsen med växande heshet. Pressande känsla och ömhet i bröstet. På morgonen tjock, gulgrön upphostning. Bättre i frisk luft.

Magen. Matsmältningsrubbningar med kvaljningar i. sy. efter fet och kraftig mat. Timsånga uppstötningar efter måltid.

Buken. Väderkolik med gasbullen som flyttar sig, särskilt om kvällen och efter sängdags.

Avföringen mycket föränderlig, ofta vattnig. Tåta trängningar till stolgång. Smärtsamma, utträngande hemmoroider.

Urinen. Sängvåta hos barn, särskilt små flickor. Ofrivillig urinavgång vid hostning, nysning. Besvärande trängning, i. syn. om nätterna.

De kvinnliga organen. Menstruationen ore-gelbunden, för ringa eller för långvarig. Undertryckt reglering i. syn. efter att ha blivit kall eller våt om fötterna. Lång tid före finns en känsla av att menssen kommer, ofta genom frysningar. Menssmärtor och smärtor vid underlivslidanden, liknande födselsmärter. Den sjuke

måste vika sig dubbel. Smärtorna kan också vara förenade med tyngd eller tryck i buken och korsryggen. Krämpor under grosesstiden.

De manliga organen. Testikelinflammation efter förkylning. Dragande smärtor från buken genom sädessträngarna till testiklarna, vilka hänga långt ner. Testiklarna smärtsamma, svullna.

Hjärtklappning efter måltid och av att ligga på vänster sida.

Ryggen. Smärtor i korsryggen som efter att länge ha stått böjd. Vid rörelse en känsla som om ryggen vore bruten.

Lemmarna. Dragande smärtor i lemmarna, av snabbt skiftande karaktär. Sämre av att låta den värkande lemmen hänga slapt ned. Röd svullnad och ömhet. Bättre i frisk, kall luft.

Huden. Brännande och kliande här och var. Mässlingsliknande utslag och nässelutslag. Sämre på kvällen och efter sänggåendet.

Feber. Ständiga frysningar även i varmt rum. Torr brännande hetta kväll och natt. Torra läppar utan törst.

Försämring: mot kvällen och efter sänggåendet, av sängvärme och efter mat.

Förbättring: i friska, kalla luften och av kall förtäring.

Pulsatilla är ett s. k. polychrestmedel, d. v. s. ett medel som verkar på ett flertal organ. Medlet passar bäst för subakuta och kroniska åkommor. I bruk är alla potenser, vanliga är D12—D200. Om homeopat ej kan rådfrågas är potens D30 oftast ett gott val. Doseringen blir då 10 piller 3 gånger om dagen.

Den utsugna jorden och den förgiftade jorden

Följden blir sjukdomar

Det finns olika sätt att utsuga jorden på näringsmedel, t. ex. genom ensidig odling, genom att år efter år ta skördar utan att tillföra organiska näringsämnen, genom att använda konstgödsel i väsentlig mån upprepade gånger, genom att bränna upp eller på annat sätt förstöra halm och ogräs, som bort genom förmultning återböras till jorden.

Stora vidder i världen ligga nu öde, ofructbara, obrukbara på grund av anförda orsaker. Såsom exempel från nyare tider kanhänvisas till det amerikanska jordbruket under senare delen av förra århundradet och fortsättning även in i detta århundrade. Där tog man skördar år efter år ur den jungfruliga jorden, halmen brände man upp, ny näring tillfördes ej. Bäst det var, så återstod inom stora områden kala marker, odugliga för allt jordbruk. Farnarna blev arbetslösa, hjälpsökande vagabonder eller till urskogarna flyende skogsarbetare o. s. v. Över så gott som hela världen pågår nu en snabbt eller långsamt ödeläggande jordbrukshandtering.

Redan under förra århundradet fördes diskussion mellan två olika riktningar: den ena sade att växterna måste få sin näring ur myllan, den andra sade att de kunde likaväl få sin näring ur närsalter, av vilka de egentligen behövliga voro kali, fosfor, kalk och kväve. Dessa fyra ha alltså ansetts som tillräckliga för att komplettera jordens kemibehov. Jorden har alltså betraktats som en kemisk reservoar. Detta betraktelsesätt har under senare årtionden gällt som modern jordbruksvetenskap. Vi må ställa denna vetenskap inför ett större verk "Die letzte Chance für eine Zukunft ohne Not" av Annie Francé-Harrar, München 1950. Denna bok har jag närmare hänvisat till i nr 4 av Seklet 1954,

Vad blir följden om människor och djur måste livnära sig av växter uppdragna i jord, utblottad på en del näringsämnen, antingen helt eller i onormal grad, jord, som därjämte är fylld av kemiska oorganiska ämnen? Vi kunna kanske sammanfatta alla de onormala följderna i ett enda ord — *onormal ämnesomsättning*. Detta innebär en mängd rubbningar i den mänskliga organismen. Särskilt gäller det mjälten och leverns funktioner. Åro dessa rubbade, så uppstår en mängd sekundära rubbningar i första hand i blodbildningen och i tarmarnas funktion och vidare ända till nerverna och benmärgen. Härvid uppstår missbildningar i celllivet. Och så ha vi *kräftsjukdomen*. Nu är det inte en dilletant såsom den som skriver det här, som står bakom det ovan sagda utan det är professorer. Men det är inte alla professorer, det är endast somliga, som kunna och våga tänka, undersöka och tala självständigt, s. k. pionjärer eller kättare, Liek t. ex.

Jag sammanför här ett antal orsaker till kräftan, som anförts från nämnda håll:

1. Oharmonisk tillförsel av mineralbehovet.
2. Självförgiftning genom bristfällig eller ensidig näring, t. ex. för mycket kali (obs. konstgödslingen av främst potatisen). Härtill kommer också ofta som följd av onormal föda förstoppning.
3. Brist på vitaminer (följd av brist på en del kemiska ämnen och spårämnen).
4. Av närsalter eller färsk gödsel förgiftade växter. Av sådana i hög grad förgiftade sockerbeter tillverkas socker.
5. Strålning från osund mark eller vattenströmmar äro orsaker till kräfta.
6. Det förekommer även ärftliga anlag.

Dessa anförda punkter uttömma icke orsakerna till kräfta. Vi kunna även hänvisa till "Kräftans Grundorsaker" av Are Waerland. Att en mängd vaccinationer och insprutningar samt röntgenbestrålningar gynna uppkomst av kräfta är numera ganska svårt att förtiga ännu svårare att förneka. Från början av 1800-talet har kräftan flerdubblats. Redan under förra århundradet blev dödlighetsprocenten två- eller tredubblad. Under detta halva århundrade återigen fördubblad i de s. k. civiliserade länderna. Ärligen har under senare tid oerhörda summor lagts ner för kräftforskning. Men var är resultatet? Har man använt felaktiga metoder?

V. V.

Rosengeranium

Vilken krukväxt skall vi välja? Vi ha ju fullständig valfrihet i det fallet. Dessutom påstår blomsterälskare att blommorna är individualister som sätter värde på att bli valda med omsorg.

I år väljer vi Rosengeranium. För denna växts utomordentliga egenskaper skull. Den kallas också "doktor Vesterlunds blomma" eller "Enköpingsdoktorns blomma". Doktern upptäckte nämligen att Rosengeranium var välgörande för människor med för högt blodtryck, migrän m. m.

Kärt barn har många namn, så även här: Ibland kallas den helt enkelt Luktpelargon. Vi har Pelargonium radula (med finflikiga blad) och Pelargonium graveolens (med grövre handflikiga blad). När man rör vid Pelargonium Roseums blad utsänder bladen en stark doft.

Vidare utmärkta egenskaper: Rosengeranium håller ohyra som mal, myggor och flugor på avstånd. Enköpingsdoktern ville därför att växten skulle finnas i varje hem. Än i dag kan man prova denna och andra växter som alternativ till giftbesprutningar.

H R

Hur jag kom att undersöka slagruta och pendel

Ur en gammal läkarbok

En bonde i fyrtioårsåldern kom en dag in på min expedition, tog upp ett långt tagelsnöre ur fickan. I ändan på snöret satt en täljstensbit. Han gick fram och tillbaka på golvet hållande snöret i handen och sade: "Jag skall undersöka, om det finns någon vattenåder här". Om en stund stannade han över ett ställe och sade: "Här går det en åder". Ja, så var fallet. Jag hade undersökt saken förut medelst den vanliga formen av slagruta. Om dess användning och riktigheten av densamma hade jag erhållit erfarenhet 30 år tidigare. Följande dag kom samme man åter. Han lade då en fläskbit på golvet, satte snöret över den och yttrade: "Jo, det är gift i den här. Pigan tänker förgifta mig." Nästa dag kom han åter igen. Han bar då med sig en yxa och bad mig gömma den. Han hörde då röster, som gav honom upplysningar och befallningar. Han hade blivit vansinnig (tbc på hjärnan). Han kände förebud till våldsamheter och mordlust. Därför skulle jag gömma yxan. Vansinnet bröt fullständigt ut någon dag därefter.

Vad låg nu bakom detta, att mannen kom till mig och hade med sig pendeln? Jo, kunskapen om pendeln var en hemlig kunskap, som den ene meddelade någon annan, som skulle bli den förres efterträdare och fortplanta den hemliga kunskapen. Så hade skett släktled efter släktled ända sedan forntiden. Då han nu kände sjukdomen inom sig, så kom han till mig för att visa den dolda konsten.

Det blev emellertid inte denna meddelelse, som blev orsak till en närmare undersökning av saken. Jag läste visserligen även om den i en tysk bok och i en tidning, men någon närmare undersökning dröjde ännu en tid, till dess en person omtalade, att han funnit en bok av en tysk läkare, som ställde diagnos medels pendeln. Då kom jag att tänka på, att kanske man här hade ett medel för att kunna undersöka homeopatisk medicin. Nu tog jag massivt

guld och homeopatiskt Aurum D 30. Här borde jag få olika utslag för det potenserade och det massiva, om jag överhuvud taget erhöll något utslag. Till min stora förvåning fann jag samma utslag för dem båda. Sedan gjorde jag undersökning av järn o. s. v. "Man kan väl få strålningsutslag från allehanda föremål", tänkte jag, "kanske även från fotografier och från böcker." Ja, allt, vad jag än försökte med, så gav det strålningsutslag. Och så fick jag fram vissa typer. Inom ett par tre dagar hade jag fått fram de grundtyper, som jag närmare beskrivit i mina böcker (Människokunskap och Den eteriska strålningen). Min hustru frågade: "Vad har du nu fått för en fluga?" Jag svarade: "Jo, jag har gjort en stor upptäckt." Efter några dagar hade jag fått hem ett par tyska böcker, som jag rekvirerat. Jag fann då att upptäckten var gjord ända bort i forntiden; men systemet, som jag uppsatt, var mitt.

Både slagruta och pendel äro kända ända sedan tusentals år. Att de förnekats av den s. k. vetenskapen i vår tid, beror därpå, att denna vetenskap utgår från materialistiska premisser, antagandet, att alla s. k. ockulta och parapsykiska företeelser äro "vidskepelse", "hysteri", inbillningar hos "psykopatiska" personer. Man tycker, att det borde vara tid för att allmänheten skulle genomskåda vederhäftigheten hos denna vetenskap, så snart som det gäller nämnda områden. Men dess makt är stor. Den behärskar tidsningspress, radio, bokmarknad, regering och riksdag. Huru länge? På grund härav kan den förkväva många kunskaper och t. o. m. en så betydelsefull sak som homeopati.

När man betänker, att en kunskap, som vi återfinner t. ex. i Gamla Test. samt i religioner ännu längre bort i tiden, de astrologiska religionerna, kunnat förkvävas, så bör man få sig en tankeställare.

V. Vallberg

Varje läkemedel botar bestämda sjukdomsfall; man bör således ej slumpvis förväxla det ena med det andra. — I enlighet med dess egenomliga kraft måste varje medel givas i bestämda doser. Med största omsorg och noggrannhet har jag under de förlutna åren följt såväl de äldre som de nyaste homeopatiska läkarnas särskilda åsikter och påståenden i avseende på dosernas storlek och deras användande i sjukdomar, och därigenom blivit fast övertygad, att varken de lägsta eller de högsta utan nästan alltid de mellersta förtunningsgraderna äro de bästa. — Dr Liedbeck, som tydligen är den, som författat boken räknar som de mellersta D6, D8, D12. Som lägre vanligen D3, som högsta D30. Han har här samma uppfattning som sedermera Schüssler, som i sina 12 medel använder i vissa fall D6, i andra D12. Till de senare framför allt Sulfur, Phosphorus, Silicea.

Det var först i slutet av förra århundradet som i Amerika de verkligt höga potenserna kommo till, somliga så "förtunnade", att det kemiska tänkandet finner det vara en motsvarighet till att man slår ut en flaska urtinktur i Storsjön i Jämtland och hoppas att man genom att taga ett glas vatten nere i Indalsälven skall få tillräckligt många atomer med för att erhålla ett läkemedel. Men det är här inte alls fråga om några atomer utan om en kraft, som ligger inom ett annat område än t. ex. elektricitet. Det är en naturkraft av sin särskilda art.

De höga potenserna passa i vissa särskilda fall, varför de ej gärna böra användas av den, som ej är närmare hemmastadd i detta område. Men det finns fall, då endast dessa ha tillbörlig verkan, t. ex. följande fall. En man har en lindrig lungkatarr med hosta. Han söker läkare, blir "botad", hostan upphör. Han har erhållit opium. Detta förlamar lungmagnervens verksamhet, varför hostan upphör. Men slemavsöndringen i högra lungan upphör icke. Den fortsätter. Mannen vistas två veckor på sjukhus, blir ej bättre. Andnöden blir allt svårare. Den högra lungan är försatt ur verksamhet. Så får han en homeopatisk högpotens. Denna lossar kroppens bundna krafter. Mannen börjar att hosta. Han hostar och hostar upp otroliga massor av var och slem, som samlats i den förut förlamade lungan. Inom tre veckor hade han återfått normal verksamhet i lungan och katarren var övervunnen. — Där hade en lägpotens föga eller troligast intet förmått.

ORTAGUBBENS PRISLISTA

å

Homeopatiska medel

FRAN ASKERSUNDS TEKNISKA FABRIK

Cirkapris med oms.

Potens:	10 ml	20 ml	30 ml	50 ml	100 ml
D 6—30	2: 55	4: 65	5: 70	7: 50	12: 20
D 200	3: 50	5: 40	6: 80	9: 40	13: 45
M—CM	4: 45	7: 80	9: 10	10: 80	16: 10

ORTAGUBBEN representerar Askersunds Tekniska Fabrik. Denna tillverkar förutom rent homeopatiska medel enl. Hahneman bl. a. Hamamelis-Salva och Arnica-Tinktur. Fabriken grundades 1907. Under tiden den varit i verksamhet har den vunnit allt större förtroende hos allmänheten på grund av sina pålitliga tillverkningar.

Broschyr sändes på begäran.

ORTAGUBBEN

Luntmakargatan 90, 113 51 Stockholm

SANHELIOS BALDRIAN valeriana-pärlor

är ett rent, oförfalskat naturmedel som verkar för avspänning och vilsam sömn och därmed skapar förutsättningen för återställandet av den rubbade balansen.

Förstärkt med soja-lecithin och humle. Originalförpackn. med 200 st, kr. 6:35

ORTAGUBBEN

Luntmakargatan 90, 113 51 Stockholm

Homeopatiska läkemedel

Dosering: Potens D6 och D12 har en relativt kort verkningstid och användes huvudsakligen i akuta fall, t. ex. vid febrar och inflammations-tillstånd. Härvid ges medlet med hänsyn till sjukdomens häftighet. Intagningsperioderna kan då varieras från var 10:e minut till varje hel- och halvtimme. I akuta fall kan man dessutom omedelbart övergå från ett medel till ett annat allt efter den sjukas ofta växlande symtom. Potens D30 kan även användas som D6—D12 i subakuta fall. Lämplig dosering är oftast 10 piller åt gången.

I mer kroniska fall bör man hålla sig till en högre potens och då är D30 och D200 att rekommendera. Exempelvis vid nervösa åkommor är potens D30 lämplig att börja med. Intagningen kan lämpligen bli 3 gånger om dagen: morgon, middag och före sänggåendet. För D30 10 piller och för D200 en struken kaffesked = ett flasklock till en 10 grams flaska.

För högpotenserna M (1000) och CM (100.000) bör man ej göra självdosering såvida man ej är väl insatt i hur medlen verkar; rådfråga homeopat.

Intagning: Pillerna bör hållas upp i flaskans lock, så att de ej kommer i direkt beröring med fingrarna. De bör långsamt få smälta på tungan. I akuta fall kan det vara lämpligt att medelst kraftig skakning lösa upp pillerna i en flaska med 1½ dl vatten. Verkan blir då kraftigare och snabbare. Intagningen bör helst ske 1 timme före eller efter mat och kaffe.

Intervaller: Samma medel bör ej tagas mer än 1 vecka i sträck. Innan man fortsätter kuren, eventuellt med ett annat medel, bör uppehåll göras på 3—4 dagar.

I övrigt bör poängteras att intagning av "apoteksmedicin" under en homeopatisk kur är olämplig. Detta för att den homeopatiska medicinen verkar efter helt andra, ofta motsatta principer. En samtidig blandning av de båda systemen verkar ofta hämmande för läkningen. Poängteras bör dock att det i sådana fall kan vara lämpligt att bereda te av medicinalväxter eller ta örtextrakter.

Likaså bör man undvika alkoholhaltiga drycker, tobak och kaffe, vilka förminska verkan av de homeopatiska medlen.

De homeopatiska läkemedlen bör förvaras mörkt och torrt och ej i närheten av starkt luktande ämnen. Flaskorna bör hållas väl tillslutna.

HOMEOPATISK LÄKEMEDELSLÄRA

De kvarvarande exemplaren av Läkemedelsläran som annonserades i förra numret av SEKLET slutsåldes dagen efter tidningen utkom. Telefonerna gick varma och kunderna köade i butiken. Och vi var tvungna konstatera att ett stort antal kunder tyvärr inte kunde erhålla boken.

LITTERATURFÖRLAGET

Luntmakargatan 90, 113 51 Stockholm

Är det människans oundvikliga öde att förstöra och förstöras?

Följa vi mänsklighetens historia, så är det en väg av dårsaker, brott, förstörelse. Även om vi utesluta allt som blivit förstört genom krig och andra stridshandlingar, så ha vi likväl kvar ett historiskt panorama av idel fördärvliga åtgärder från människornas sida samt oförmåga att behärska omständigheterna och sin egen natur även sämre böjelser. En mängd olyckor, fattigdom och sjukdomar får människosläktet oupphörligen genomgå, till stor del föranledda av hennes egna överträdelser eller underlåtelser, men hennes olycksväg är inte mindre utmärkt under de mest gynnsamma tiderna. Vi låta ett vittnesbörd, gällande vår tid och oss med vår höga "kultur", tala.

I Svensk Läkartidning skriver generaldirektör Arthur Engel följande: "— Kultursamhällets höga näringsstandard innebär en fara och befördrar sockersjuka, tandkaries, gallsten och fetma samt kär- och hjärtsjukdomar. Kemisk-tekniska industrin, genom ständigt nya produkter, skapar förutsättningar för förgiftnings- och överkänslighetstillstånd. Läkemedelsindustrin skapar liknande problem, liksom också livsmedelsindustrin genom det stora antalet tillsatsmedel för konservering, färgning etc". — En i hög grad detaljrik och sakkunnig utredning av allt det här antydda kan man läsa om i Günther Schwabs nya bok "Des Teufels Küche", som vi förut omnämnt.

I samma riktning gå uttalanden i boken "Människan utan jag" av Joachim Bodamer, utgiven av "Natur och Kultur", sid. 19 och 20: "Det ser tyvärr inte ut som om man lyssnade särskilt uppmärksam till varningar av genetiker som H. J. Müller och C. G. Wendt. I ett nyligen utkommet arbete med den betecknande titeln 'Läkekonsstens utveckling en fara för mänsklighetens biologiska framtid' har Wendt påvisat att människans sedan årtusenden ytterst fint avstämda genetiska genstruktur — alltså jämvikten mellan arvsanlag och mutativa nybildningar — i våra dagar grundligt rubbas genom läkarens åtgöranden och ett naturligt urval omöjliggöres. Röntgenstrålar, radium och radioaktiva isotoper är enligt Wendt i hög grad mutationsbefrämjande, dvs de framkallar missbildningar. Också kemiska ämnen är i långt större utsträckning mutagena än vi föreställt oss. Därför 'torde även den försiktigaste kritik nödgas fastslå att läkekonsstens framsteg under de senaste femtio eller sjuttiofem åren betyder en fara för kommande generationers hälsa', en fara, som Müller redan betecknar som 'dödlig'. — De värsta mutationerna komma väl ändå att frambringas genom inympning av sjukdomsmateria medels vaccinationer, atomsprängningar icke att förglömma!

Ytterligare läser vi: "Inte heller duger det att åberopa vårt trängda försörjningsläge eller vår strävan efter maximala produktionssiffror för jordbruket som ursäkt för att använda skadliga kemikalier, vilka övergår i våra födoämnen, så att — som klinikern Hoff yttrade en gång — 'människan i sin ångest att svälta ihjäl beslutar att ta gift i stället'."

V. V.

Kan vargen räddas?

Om den svensk-norska vargstammen skall räddas så sker det med ett nödropp. När en ny lag som också skyddar björn, järv och lo, kom till vid årsskiftet 67/68 fanns ett fåtal exemplar kvar av vargbeståndet.

Hur var det möjligt att vargarna blev utrotade på några tiotals år? Gråben var ju fiende till samens renhjord men under århundraden blev det inte fråga om utrotning.

Vargjakten torde i varje fall vara slut men därmed inte historierna om jakten på varg. I eftertankens klockhet kan man fråga om inte vargen blev misskänd. Dess nära släkting är ju hunden.

För jägarna mindre smickrande är berättelserna från svensk-norska fjällvärlden att man skulle ha utnyttjat luckor i lagstiftningen och bedrivit bl. a. vargjakt från flygplan.

I några rader i Halvdan Renlings roman Bergakväll gjordes vi uppmärksamma på vad som försiggick: "Joen lyssnade till en inre röst, den som ännu manade till fostran. Hans öra nåddes av rop och han vände blicken från flodbädden till den skogbevuxna bergssluttningen. Där nedför berget kom en jägare med smidiga skidföringsrörelser.

När jägare möter människa i skog, kan hans tunga vara snar till tal. Så med den mötande jaktmannen. Denne visste berätta att en vargflock i fjällen jagats från flygplan. Flocken hade skingrats åt skilda håll, vargar hade spårats ända häråt skogsbygden".

Så långt citatet. Lyckligtvis får enligt den nya jaktstadgan inte sådana jakter förekomma längre. Det heter där: Jakt med skjutvapen får ej ske från luftfarkost, motordrivet fordon, båt försedd med inbyggd eller löstagbar motor, eller annat motordrivet fortskaffningsmedel. Sådant får inte heller användas för att söka efter vilt eller för att spåra, förfölja, genskjuta eller hinna upp villebråd eller på annat sätt hindra det att undkomma.

EPOK

av

Gunnar Dalnäs

Epok hör inte till tidens flora av lättflyktigt gods som skrivits och förlagts för att förföra och behaga. Men den kommer att läsas ändå. Den är inte bara en het fråga och stränga krav — den är också havsvind över saltstänkta bohuskobbar, mjuka, purprade solnedgångar och doften av örter och gräs. Den är människor i vända och sorglöshet, bondklipskhet, humor och andlig höghet.

Den är ett stycke vibrerande liv!

Läs och känn rytmen! Efter en stund måste Du bli intresserad. Kanske läser Du prologen till en ny epok.

Kr. 8: 50

LITTERATURFÖRLAGET

Luntmakargatan 90, 113 51 Stockholm

Viktor Vallberg

Vallbergs produktion omfattade över sextioalet skrifter. Här en förteckning och prisuppgift å dem som finns kvar nu:

MÄNNISKOKUNSKAP, del 1 o. 2

17:—

Andra delen finns inb. å 11:—

Detta är ett standardverk
som kyrkoherde Granberg
kallade "ett helt universitet".

DEN OKÄNDA MÄNNISKAN 3:—

**KRISTENDOMENS FORNTID —
NUTID — FRAMTID** 7:50

TANDRÖTAN (om dess orsaker) 1:—

**SYNER — UPPENBARELSER—
FÖRUTSÄGELSER — PROFETIOR**
7:—

**AFTONRODNAD OCH MORGON-
BRAND** 6:50

Kyrkoherden satte själv stort
värde på denna bok, som kommer
med tankar och uppslag som
alltför litet beaktats både i
kristen debatt och inom filo-
sofien.

LAPPMARKENS SJÄL inb. 12:50

HEDENII EVANGELIUM 1:50

DEN KÄRA OKUNNIGHETEN 4:—

**DET NYA TESTAMENTETS
SANNING...** 4:—

VACCINATIONENS VÄSEN —:75

JORDBRUKETS FÖRNYELSE —:75

DEN ETERISKA STRÄLNINGEN 3:—

**INTELLIGENSMÄTNINGAR OCH
TIDSPEJLINGAR** 4:50

De två sista skrifterna av-
handla pendel och slagruta.

PENDLAR AV MÄSSING 5:—

**ASTROLOGISK KARAKTÄRS-
TOLKNING** 3:50

OBS: Oms. tillkommer alltid å böc-
ker

LITTERATURFÖRLAGET

Luntmakargatan 90, 113 51 Stockholm

Örtagubbens spalt:

Pepparmynta

Mentha piperita

Pepparmyntan har länge varit i mänsklighetens tjänst. Antikens samtliga botaniska skriftställare talar om *Mentha*. Den är troligen inhemsk i Fjärran Östern, varifrån den tidigt fördes till Rom, för att sedan genom klostren finna väg till det övriga Europa. Blad av pepparmynta har påträffats i egyptiska gravar från tiden 1200—600 f. Kr. Och då den ej växer vild i Egypten kan man antaga att den odlats för sina goda egenskapers skull. Japan som haft egna pepparmyntodlingar i minst 2000 år exporterar årligen pepparmyntolja och mentol för omkring 40 milj. kr. — Den har alltså länge använts i läkekonsten; ibland för att förbättra smaken hos andra läkemedel.

Pepparmyntan befrämjar matsmältningen och är stärkande för magen. Dricker man te, kokt på blad av denna växt, så eggas magen till livligare verksamhet. Även gaser i tarmarna drives bort om man dricker av detta te. Det har en lugnande inverkan på magens nerver och kan därför med fördel användas vid kolik och magkramp. Växtens eteriska oljor påverkar i hög grad ämnesomsättningen, njurarna och luftvägarnas slemhinnor.

I folkmedicinen har myntan ända sedan medeltiden vidare använts vid dålig sömn, huvudvärk, hjärtklappning och neuralgi. Vid allmänt illamående, som ej kan lokaliseras, är myntakamomilltinktur ett berömt folkmedicinskt medel.

Ur det tyska verket "Biologisch-Medizinisches Taschenbuch" hämtar vi följande citat: "den decinficerar tarmarna och man använder den vid magkramp och uppkastningar. Den är så väl vid utvärtes som invärtes bruk ett renande medel". Och i "Gesund durch Heilpflanzen" framhålles, att "den stärker magen, befrämjar matsmältningen och gör den, som använder sig därav, frisk till utseendet. Intages om man har illaluktande andedräkt, magplågor och oren hy. Rekommenderas vid diarré och för upplivande av hjärtats och nervernas verksamhet. Den verkar lugnande på magnerverna."

När man bereder te av denna ört, tar man omkring en matsked pepparmyntsblad till en stor kopp vatten. Téet är mycket välsmakande. Man kan naturligtvis också använda sig av de i handeln numera förekommande örtextrakten.

Nyorientering om människosläktets framtid

I början av sextio-talet kom två böcker som betecknats som detta århundrades viktigaste krönikor: "Tyst vår" av Rachel Carson och "Djävulsdansen" av Günther Schwab. De handlade om fatala vetenskapliga och andra misstag, om att människan i sin brist på förutseende var i färd med att förstöra existensmöjligheterna på vår jord.

Efter upplysningarna om katastrofsituationen, varför sätts inte forskning och produktivt arbete in för att återställa den rubbade jämvikten i naturen? Många svenskar ser det exempelvis som ett hån att vi talar med djupa brösttoner

om de s. k. underutvecklade folken men uppmuntrar nedläggelse av våra egna jordbruk.

Har det sunda förnuftet satts på undantag? Så frågar professor Georg Borgström i sin bok "Mat för miljarder". Medan svälten i världen tilltar arbetar människan med sina robotar. "Har teknikens talesmän så hypnotiserats av denna chans att leka i stor skala, att man huvudlöst kastar överbord alla de fascinerande projekt, som arbetet med jordens problem rymmer?" Professorn svarar: Man ger upp jorden. Den är för besvärlig.

Borgströms bok är en sammanställning av radioföredrag och tidningsartiklar. Den ger intressanta upplysningar, världsöverblickande studier kring världens försörjningsproblem. Man möter så nya problemsammanställningar som — Latinamerika, den nya häxkitteln — Australien som Asiens säkerhetsventil.

Bokens kunskapsmässiga innehåll förhöjs av aktuell statistik, t. o. m. ny sådan. Tidigare har man räknat invånareantalet pr kvadratmeter landområde oavsett det rörde sig om öken, åker, bergknallar eller sankmarker. I den nya statistiken får man antalet personer i förhållande till hektar åkerareal.

H. R.

Georg Borgström: *Mat för miljarder*.
LTs förlag, Stockholm. Pris 11: 50.

Religiös erfarenhet i vår tid:

MYSTIKER I VÄLLINGBY

Radioföredraget "Mystiker i Vällingby" i januari 1968 mottogs med mycket stort intresse av lyssnarna. En ström av brev inkom till arrangören och som svar härpå gavs programmet i repris och avtrycktes i förkortat skick i RiR-TV. (Hela föredraget fanns infört i SEKLET nr 2 -68.) Det fanns emellertid fortfarande en önskan hos många att dels få del av föredraget i dess helhet, dels erhålla ytterligare information om det berörda ämnet. Professorn i religionshistoria vid Uppsala universitet, Carl-Martin Edsman, hade också tidigare medverkat i ett flertal radioprogram om olika former av modern mystik. Det tedde sig därför naturligt att samla dessa till större delen otryckta föredrag i bokform. I boken låter författaren mystiker från alla tider själva komma till tals och meddelar fakta ur historien och nuet.

Ur innehållet:

Ur mystikens historia

Röd madonna och kristen mystiker
(Simone Weil)

Mystiker i Vällingby

Människan inför kosmos

Självandring och drömmar

Kemisk mystik (meskalin, LSD, m m)

Religiösa upplevelser i skönlittera-
turen

Pris med oms 12:50

LITTERATURFÖRLAGET

Luntmakargatan 90, 113 51 Stockholm

Erik Johan Stagnelius

Mystiker och poet

Skalderna äro ett säreget släkte. Det är väl med tanke på dem och även sig själv som Tegnér säger: "Det är en annan lag, som styrer förståndets män och fantasins martyrer." Om ingen av våra skalder kan väl den satsen tillämpas sannare än beträffande den ovan nämnde skalden Stagnelius. Han var en fantasins martyr. Hans själsliv liksom hans diktning tycks ha väsentligen rört sig inom en för vanliga människor överklig värld av fantasi, stämningar, syner och toner. Hans dikt tycks ha varit fullgången inom honom redan då han skrev ner den. Fredrik Böök har levandegjort hans liv och diktning i en stor volym. Karlfeldt har återgett hans personliga dikteriska själsliv i en underbar stämningsskildring, "Ölandslegend".

Språket måste för skalden vara ett instrument, som han kan traktera som kompositör. Han bör äga inte blott synsinne för språket utan även hörselsinne. Men han bör även inom sig äga en värld av liv och kunskap. Stagnelius ägde en så enorm språkförmåga, att han behärskade den klassiska litteraturen, d. v. s. den latinska och den grekiska, redan strax efter konfirmationsåldern. Med ett så ovanligt minne följer ju givetvis också ett omfattande vetande redan i tidiga år, ett vetande av allt vad han läst eller hört. Så kom han genom den klassiska litteraturen in i antikens filosofier, främst platonismen, och genom historien och kyrkohistorien mötte han gnosticismen. I föräldrarnas prästhem mötte han den kristna religionen. I hans fantasirika och spekulativa själ utbildade sig ett konglomerat av ord och idéer, som blev uttryck för hans religiösa värld, en religiös form, som av omvärlden kallats för "gnosticism".

Varför har hans religiösa liv kallats för gnosticism? Jo, därför att han utgick från förutsättningen att människan haft förutgående och att människan avfallit från sin ursprungliga bestämelse samt att han använt gnostiska termer. Men — var det kring den punkten, som striden stod mellan kristendom och gnosticism? Nej, åtminstone inte ursprungligen. Förutgåendet var nämligen en allmän tro på Jesu tid både bland judar och "greker". Det var först

senare, främst genom Tertullianus, som även på denna punkt motsättningar framträdde. Motsatsen mellan gnosticismen och kristendomen låg på ett helt annat område, såsom också själva namnet "gnosticism" anger. "Gnosis" betyder nämligen kunskap. Enligt gnosticismen skulle människan förlossas ur det fallna tillståndet genom en inre, hemlig "kunskap", vunnen genom inre själsyttringar, meditation, den inre upplysningen, extas, syner, en slags inre Kristusuppenbarelse ur människan själv i samband med en andlig urkälla. Enligt kristendomen sådan den förkunnats från början sker icke förlossningen genom några uppenbarelser inom människan själv utan genom den gudomliga uppenbarelsen i Kristus, vilken tillägnas genom tro verksam i gärningar, d. v. s. en livsförnyelse i rättfärdighet och kärlek. På den punkten kan man ej gärna finna någon motsättning hos Stagnelius. Den starka betoningen av hans gnosticism synes därför vara alltför oberättigad. Men i hans religiösa livsåskådning ingår dock även ett inslag av astrologi, vilket i och för sig icke behöver vara någon motsättning till kristendomen, men den hade ett visst samband med gnosticismen och de gamla hedniska religionerna. Dessa voro nämligen i hög grad grundade på astrologi.

Stagnelius "Amanda"-sånger ha gett forskare åtskilligt huvudbry. En person, som mycket sysslade med Stagnelius var ingenjör Georg Ljungström. Han hade i anslutning till särskilt dessa dikter skrivit ner en mängd betraktelser mest i versifierad form, tyvärr nedkastade utan någon systematisk ordning och utan utarbetad form, varför de inte kunnat komma till någon användning. Eljes kunde Ljungström nog ha åstadkommit några verkligt betydelsefulla saker, om han gett sig tid därtill, varom hans dikt "Indianen" och några andra smådikter bära vittnesbörd.

Vad som här anförts är endast några glimtar från ett av de främsta, kanske rent av det främsta av våra skaldesnillen, som dock efter en sjuk levnad ända från barndomen dog innan han nått 30 år.

V. Vallberg

NATTERMANNS TÉER

Naturens läkande krafter, vetenskaplig forskning och läkekonst ger högsta möjliga medicinska resultat.

Te nr 5 — Host- och förkylningste verkar lindrande vid hosta, skrovlighet i halsen, samt lenande vid förkylningssjukdomar och slembildningar.

Te nr 7 — Vägörande dryck för lever och galla.

Te nr 8 har en gynnsam verkan vid lindrig förstoppning och trög mage och kan härvid inverka mot finnar, kvisslor och oren hud.

Te nr 9 — Vatten- och urindrivande.

Te nr 10 — Milt rogivande. Det har en lugnande effekt på dagen och underlättar insomnande på kvällen.

Te nr 11 — Lätt magte befrämjar matsmältningen vid tillfälliga magbesvär, s. k. "svag mage" samt reglerar matlusten. Gasbildningar.

Pris per paket 4:95

ÖRTAGUBBEN

Luntmakargatan 90, 113 51 Stockholm

Ett enastående erbjudande till

SEKLET's läsare

FÖDD MED SIARGAVA

Sanningen om Jeane Dixon berättad av Ruth Montgomery.

Den i både Amerikansk och Svensk press mycket omtalade serskan-kristallskåderskan Jeane Dixon har årligen sedan 1952 publicerat sina förutsägelser om framtiden. Hon uppträder ofta i radio- och TV-program i USA.

Boken kostar hft. 24:50, inb. 29:50. Nu kommer anbudet till våra läsare. Ni får köpa den för hft. kr 10:—, inb. kr 15:—.

Order kan ej exp. genom bokhandel, utan direkt från

LITTERATURFÖRLAGET

Luntmakargatan 90, 113 51 Stockholm

Ny bok

William Naylor

Eviga Sanningar

visdom från en högre värld

Under årens lopp har meddelanden från **Silver Birch** regelbundet publicerats i två facktidsskrifter i England.

Sex samlingsvolymerna har utgetts och **Silver Birchs** filosofi har blivit spridd och uppskattad över hela världen.

Pris 11: 50

LITTERATURFÖRLAGET

Luntmakargatan 90, 113 51 Stockholm

SEKLET

Redaktör och ansvarig utgivare: HARRY BLOM

Redaktion och Expedition:

Luntmakargatan 90 — 113 51 STOCKHOLM

Tel., 08/32 26 60 — 31 04 63

Utkommer med 6 nr 1968

Pren.avgift 12:—

Postgiro: 23 04 40

Bankgiro: 56 — 5472

Strängnäs Tryckeri AB, Strängnäs 1968

Herr C. O. Holmquist
Svartingstorp
Läckeby
K a l m a r

Japanernas system

BUSHIDO

Behärska dina medmänniskor med
tankens makt.

Då japanerna under 1904—1905 års krig förvånade världen med sina oväntade segrar, sökte man en förklaring på det storartade resultatet, och därvid utgick var och en från sin egen synpunkt. Endast de amerikanska ny-tänkarna kände, att det bakom dessa resultat måste ligga några världsupplyftande krafter eller drivfjädrar, och skickliga forskare började syssla med att efterspana dessa. Deras förmodan besannades, ty japanerna hade mindre kanoner och sin föga stränga disciplin att tacka för sina segrar än sitt nationalsystem **Bushido**, ett system grundat på mänskliga rättigheter och mänskliga plikter. Bushido är en bok för alla som vill något i livet. Den ger alla något väsentligt.

Kr. 4:50

Ett av de mest fascinerande medier
som verkat i vår tid var

INDRIDI INDRIDASSON

Om alla fenomen som kom genom detta medium har professorn vid Islands universitet **Haraldur Nielsson** skrivit i sin bok

KYRKAN OCH DEN PSYKISKA FORSKNINGEN

Kr. 4: 50

LITTERATURFÖRLAGET

Luntmakargatan 90, 113 51 Stockholm

EXTRAKT AV HÄLSOÖRTER

ORTAGUBBENS extrakter å örter innehåller örtens alla verksamma beståndsdelar och är så starkt koncentrerade, att endast några droppar är tillräckligt att ta varje gång.

Det är bekvämare att ta extrakt än att bereda te av örter. Flaskan är försedd med droppropp och är lätt att föra med sig i fickan eller handväskan.

Jag vill särskilt fästa uppmärksamheten på "Sov gott" som ett flertal kunder förklarat sig mycket nöjda med.

Björk	3:85	Mistel	4:65
Blodrot	7:90	Myrra	7:90
Brännässla	3:85	Ormbunk	4:85
Gurka	4:65	Pepparmynta	4:65
Hagtorn	4:65	Persilja	4:65
Hamamelis	3:85	Ratania	3:85
Havstång	6:35	Rosmarin	4:65
Humle	4:65	Rölleka	6:35
Hästhov	3:85	Rättika	7:80
Johannesört	7:80	Rönn	5:85
Kamomilla	7:90	Taklök	6:35
Kastanj	3:85	Valeriana	7:90
Ljung	4:65	Vallörtsrot	6:35
Malört	7:85	Åkerfräken	3:85
Maskros	3:85	Sov gott (inneh.	
Melissa	4:65	4 komponenter)	5:85

ORTAGUBBEN

Luntmakargatan 90, 113 51 Stockholm

PRISLISTA

från

ORTAGUBBEN

erhålls gratis på begäran. Den omfattar förutom ett stort sortiment av reformvaror även en avdelning med förteckning över homeopatiska läkemedel samt böcker från förlagsavdelningen.

ORTAGUBBEN

Luntmakargatan 90, 113 51 Stockholm

Nyhet! - SOJABIT

SOJABIT är ett nytt födoämne, en förädlad sojabönsprodukt, noggrant kontrollerad.

Helt vegetabilisk med högvärdigt protein, låg fetthalt. Köttliknande konsistens.

SOJABIT är ett poröst torrt material i 10 mm tärningar, har mycket låg vattenhalt som innebär en hög lagringsstabilitet. Erbjuder en billig källa av högvärdigt protein, ger många variationsmöjligheter och är en god köttersättning.

SOJABIT ger energi och kraft och Ni känner Er lätt efter en måltid — ej tung eller dåsig.

SOJABIT är snabblagat, ha alltid SOJABIT hemma i reserv. Då SOJABIT är billigare än kött kan man därmed nedbringa matkostnaden.

Av SOJABIT kan man laga många rätter på en gång som fryses ner, då har man olika rätter att välja på för en snabb måltid.

SOJABIT är en lämplig köttersättning för barn och vuxna, samt de som banta och ej vill ha tung köttföda.

SOJABIT är synnerligen bra och lämplig som dietmat där det vegetabiliska ursprunget har kontrollerats och dess innehåll av vegetabilisk fetthalt är av vital betydelse. Enligt vetenskapliga rön är vegetabiliskt fett och protein ur hälsosynpunkt värdefull.

SÄLJES i 500 gr. förpackning.

Finns osaltat eller med salt och lök.

Pris 8: 75

ORTAGUBBEN

Luntmakargatan 90, 113 51 Stockholm

LITTERATURFÖRLAGET och ORTAGUBBEN har samma adress:

BLOMS ÖRTABOD

Luntmakargatan 90, 113 51 Stockholm

Bankgiro: 56—5472

Postgiro: Litteraturförlaget 5 29 99

Örtagubben: 5 83 44

Telefoner: 08/31 04 63 — 32 26 60

Order över 50 kr exp. portofritt.